

LähiTapiola Keski-Suomi Keskinäinen Vakuutusyhtiö

Toimintakertomus ja tilinpäätös 2024

y-tunnus: 0208463-1

Sisällysluettelo

Hallituksen toimintakertomus 2024	1
1 Avaintiedot	1
2 Tilikauden merkittävät tapahtumat	2
3 Vakavaraisuus ja riskiasema.....	4
4 Tilikauden jälkeiset tapahtumat.....	6
5 Tulevaisuuden näkymät.....	6
6 Hallinto ja vastuullisuus	6
7 Ehdotus voiton käyttämisestä	9
Tilinpäätös 1.1. – 31.12.2024.....	10
8 Tilinpäätöstaulukot LähiTapiola Keski-Suomi	10
9 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet.....	29
10 Riskienhallinnan liitetiedot	35
Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset.....	40
Tilinpäätösmerkintä	41

Hallituksen toimintakertomus 2024

LähiTapiola Keski-Suomi Keskinäinen Vakuutusyhtiön (LähiTapiola Keski-Suomi) kotipaikka on Jyväskylä ja y-tunnus 0208463-1. Yhtiön toimialaan kuuluvat vapaaehtoiset vahinkovakuutukset ja liikennevakuutukset.

LähiTapiola Keski-Suomi kuuluu LähiTapiola-ryhmään ja yhdistellään LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiön konsernitilinpäätökseen. Vakuutusyhtyröhmän ylin emoyritys on LähiTapiola Vahinkoyhtiö (y-tunnus 0211034-2) ja sen kotipaikkana on Espoo.

1 Avaintiedot

- Markkinakorkojen lasku ja inflaation hidastuminen ovat tukeneet Suomen talouden elpymistä vuoden 2024 aikana. Sijoitusmarkkinan positiivinen kehitys tuki osaltaan yhtiömme tuloksentekeykyä ja vuodesta 2024 muodostui tuloksellisesti vahva.
- **Vakavaraisuutemme** säilyi vahvana ja **liiketulos** kehittyi positiivisesti olleen 8,1 miljoonaa euroa (14,4 milj. € v. 2023).
- Vahinkovakuutuksessa vahvistimme markkinajohtajan asemaamme liikennevakuuttamisessa. Useampi kuin joka kolmas suomalainen ajoneuvo on liikennevakuutettu LähiTapiola-ryhmässä. Päättyneenä vuonna tämä raja ylitettiin myös Keski-Suomessa. Ensivakuutuksen maksutulomme kasvoi 6,9 prosenttia.
- Omistajatahtomme mukaan keskityimme asiakashyödyn kasvattamiseen. Vuonna 2024 hyvitimme asiakkaillemme vahinkovakuutuksen asiakashyvityksinä yhteensä 5,2 miljoonaa euroa (4,7 milj. €) ja vakuutusmaksuista S-ryhmän bonuksena 2,0 miljoonaa euroa (1,8 milj. €). Asiakasmäärämme vuonna 2024 oli 94 348 (91 319).
- Vuonna 2024 LähiTapiola Keski-Suomi teki 100 000 eurolla LähiLahjoituksia lasten ja nuorten harrastamisen tukemiseksi. Yhtiö lanseerasi myös älykkään Vesivahti-palvelun yhdessä paikallisen vesi- ja energiayhtiö Alvan kanssa.

Vakuustoininnan volyyymi ja kannattavuus

	2024	2023
Ensivakuutuksen maksutulo, milj. eur.	57,1	53,4
Muutos %	6,9	7,0
Kate ennen tasoitusmäärän muutosta, milj. eur.	2,9	8,6
Yhdistetty kulusuhde ilman perustekorkokulua, %	93,7	82,1
Riskisuhde, %	59,7	46,6
Toimintakulusuhde, %	34,0	35,5

Korvaukset ja asiakasedut

	2024	2023
Maksetut korvaukset, milj. eur.	34,7	29,4
Omaetu, milj. eur.	5,2	4,7
S-bonus, milj. eur.	2,0	1,8

Tulos ja vakavaraisuus

	2024	2023
Liiketulos, milj. eur.	8,1	14,4
Kokonaistulos, milj. eur.	14,1	17,2
Vakavaraisuussuhde, %	294,9	318,0

Vakavaraisuussuhde = hyväksyttävän oman varallisuuden määrä suhteessa vakavaraisuuspääomavaatimukseen (Solvensi II). Vakavaraisuuslaskenta ei kuulu lakisääteisen tilintarkastuksen piiriin.

Tunnuslukujen laskentakaavat on kuvattu tilinpäätöksen liitetiedoissa. Tuloslaskelmaerien ja ajanjaksoon liittyvien tunnuslukujen vertailukauden lukuina on käytetty vuoden-takaisia vastaavan ajanjakson lukuja. Tase- ja muiden poikkileikkaustyyppisten tunnuslukujen vertailukauden lukuina on käytetty vuoden 2023 lopun lukuja. Tekstissä vertailukauden luvut ovat suluissa. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavista eristä on kerrottu tarkemmin tilinpäätöksen liitetiedoissa.

2 Tilikauden merkittävät tapahtumat

2.1 Vahinkovakuutustoiminta

Vakuutuskanamme muodostuu henkilö- ja maatalo-asiakkaista sekä pienistä ja keskisuurista yrityksistä.

Yhtiömme toiminnassa ja toimintakulttuurissa näkyy, että LähiTapiola-ryhmä on olemassa asiakkaitaan varten. Tavoitteenamme on tuottaa mahdollisimman suurta asiakashyötyä ja asiakastyytyväisyyttä kilpailukykyiseen hintaan. Mittaamme omistaja-asiakkaiden taloudellisten hyötyjen kehittymistä. Ryhmästrategiassa tavoittelemme kannattavaa kasvua, tervettä asiakaskantaa ja pitkän aikavälin kestävää menestystä.

Osana digitaalista kehittämistä jatkoimme sekä henkilö- että yritysasiakkaidemme verkkopalvelujen parantamista niin vakuuttamisen kuin säästämisen ja sijoittamisen palveluissa. Digitaalisia palveluja kehittämällä helpotamme asiakkaiden itseasiointia rutiininomaisissa asioissa, jotta varmistamme sujuvan monikanavaisuuden ja asiantuntijapalvelun laajan saatavuuden monimutkaisempien asioiden hoidossa.

Omistaja-asiakkaidemme tyytyväisyydestä kertoo osaltaan korkea asiakaspysyvyys. Mittava vakuutusjärjestelmien kokonaisuudistus etenee suunnitelmien mukaisesti. Olemme uudistaneet myös terveystakuuttamisen palvelutarjontamme.

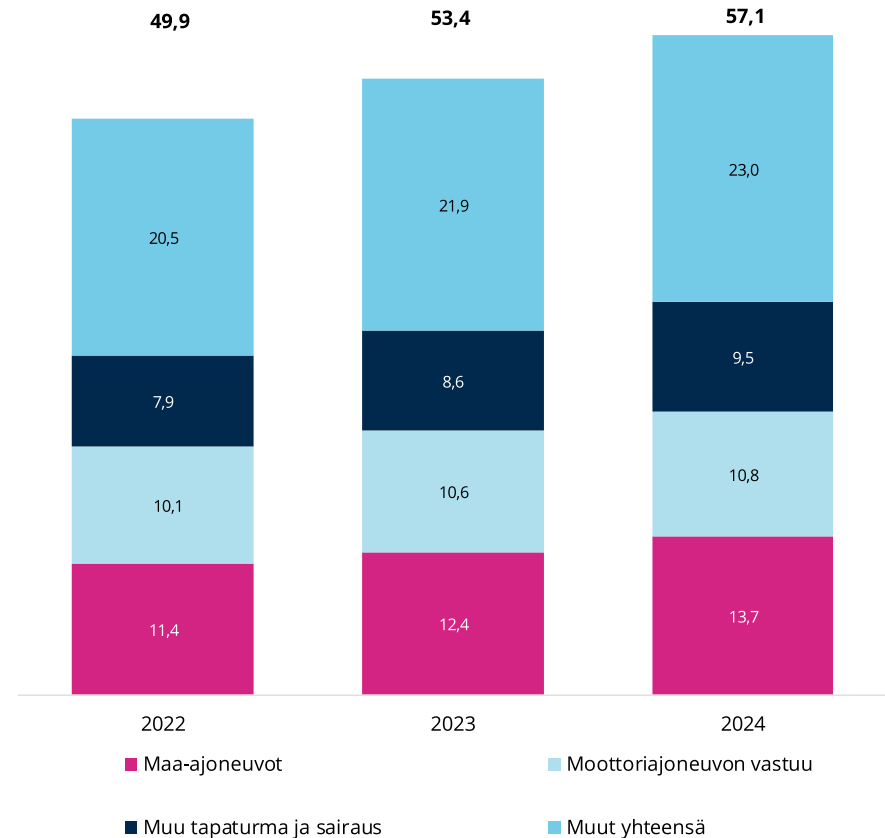
LähiTapiola-ryhmä vahvisti vuoden 2024 aikana asemaa liikennevakuutuksen markkinajohtajana: vakuutussopimusten määrällä mitattuna LähiTapiola-ryhmän markkinaosuus oli vuoden lopussa yli 37 prosenttia. LähiTapiola-ryhmä on myös maatalovakuuttamisen markkinajohtaja 67 prosentin markkinaosuudella tilojen pääasiallisena vakuutusyhtiönä.

Vahinkojen määrä kasvoi useissa vakuutuslajeissa. Alkuvuodesta tammi-huhtikuun haastavat sääolosuhteet lisäsivät varsinkin ajoneuvovahinkoja, tapaturmia ja jäätymisvahinkoja. Vuositasolla eniten lisääntyivät tulipalojen ja luonnonvoimien aiheuttamat vahingot. Osassa vakuutuslajeja aiempien vuosien korkean inflaation häntävaikutus näkyi vielä työpanosten ja materiaalien hintojen nousuna. Suomen hallituksen päätös lääkäriasioinnin Kela-korvausten palauttamisesta korkeammalle tasolle vuonna 2024 maltillisesti korvausten kehitystä vapaaehtoisissa henkilövakuutuksissa.

Ensivakuutuksen maksutulomme oli 57,1 miljoonaa euroa (53,4 milj. €) ja kasvua edelliseen vuoteen **6,9** prosenttia. Maksutulon kasvua tukivat hyvät

myyntitulokset ja edellisvuosien tapaan korkeana säilynyt asiakaspysyvyys. Vakuutuslajeista maksutulomme kasvu oli voimakkainta vapaaehtoisissa henkilövakuutuksissa, joiden maksutulo kasvoi 11,1 prosenttia.

LähiTapiola Keski-Suomi Ensivakuutuksen maksutulon kehitys vakuutusluokkaryhmittäin, milj. eur.

Korvauskulomme olivat 36,7 miljoonaa euroa (27,2 milj. €) ja **riskisuhteemme** ilman perustekorkokulua 59,7 prosenttia (46,6 %).

Haastavasta korvauskulujen ja kustannusten kehityksestä huolimatta vahinkovakuutustoimintamme pysyi kannattavana. **Vakuutustekninen katteemme** ennen tasoitusmäärän muutosta oli 2,9 miljoonaa euroa (8,6 milj. €). **Yhdistetty kulusuhteemme** ilman perustekorkokulua oli 93,7 prosenttia (82,1 %).

Vahinkovakuutuksessa korvauskuluihin sisältyy kertaluontoisia eriä liittyen vastuuvelan laskuperusteiden ja laskentatavan muutoksiin. Yhteisvaikutus eristä paransi 1,5 miljoonaa euroa vakuutusteknistä katetta ennen tasoitusmäärän muutosta. Muutoksista ja niiden vaikutuksista on kerrottu tarkemmin tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa.

Vahinkovakuutuksen volyymin kasvu, palkkainflaatio sekä panostukset liiketoiminnan kehittämiseen ovat kasvattaneet toimintakulumme. Toimintakulumme olivat 18,1 miljoonaa euroa (17,5 milj. €) ja vahinkovakuuttamisen tehokkuutta mittaava toimintakulusuhteemme laski 1,5 prosenttiyksikköä ja oli 34,0 prosenttia (35,5 %).

Maksoimme asiakkaille vahinkovakuutuksen korvauksia 34,7 miljoonaa euroa (29,4 milj. €). Suurvahinkojen osalta vuosi oli haasteellinen, sillä omaisuuden ja toiminnan yli 300 000 euron suurvahinkoja sattui 4 kappaletta (2 kpl). Näihin sisältyi myös yhtiön historian suurin palovahinko.

Vuonna 2024 maksoimme 12,7 miljoonan euron takuupääomastamme takaisin LähiTapiola Vahinkoyhtiölle 10,1 miljoonaa euroa.

2.2 Sijoitustoiminta ja talouden liiketoiminta

Sijoitustoiminnan tarkoitus on tuottaa arvoa omistaja-asiakkaillemme vakuutettujen edun mukaisesti. Sijoitustoiminnan tuotoilla mahdollistetaan vakavaisuuden ylläpitäminen ja kilpailukykyisten palvelujen tuottaminen tulevaisuudessa.

Eryteisesti listatuissa osakkeissa tuotot olivat hyvät, ja myös korkosijoitukset tuottivat positiivisesti viime vuosia selvästi korkeamman korkotason takia. Myös kiinteistösijoituksissa tuotot kääntyivät heikon viime vuoden jälkeen positiivisiksi.

Vuodesta 2024 muodostui lopulta yhtiöllemme sijoituksellisesti hyvä, kun kaikki omaisuusluokat osakesijoitusten vetämänä tuottivat selvästi positiivisesti. **Sijoitustoiminnan nettotuottomme** oli 5,0 miljoonaa euroa (5,7 milj. €). Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin oli 5,8 prosenttia (4,7 %). Sijoituksista yli 48 prosenttia oli osakesijoituksia. Sijoitustoiminnan nettotuottoihin käyvin arvoin vaikutti negatiivisesti se, että yhtiö joutui varautumaan korvaustoimintaan liittyvän n. 900.000 euron viivästyskoron maksamiseen.

Sijoitustoiminta

	2024	2023
Sijoitusten nettotuotto käyvin arvoin, %	5,8	4,7
Korkosijoitukset	4,9	7,7
Osakesijoitukset	9,4	6,8
Kiinteistösijoitukset	1,2	-5,9
Muut sijoitukset	34,6	9,8
Sijoitusten allokaatio, %		
Korkosijoitukset	34,5	32,9
Osakesijoitukset	48,7	49,2
Kiinteistösijoitukset	16,7	17,8
Muut sijoitukset	0,1	0,1
Sijoitusomaisuus käyvin arvoin, milj. eur.	190,6	189,4

LähiTapiola-ryhmän monipuolisia säästämisen ja sijoittamisen palveluita tarjoavat LähiTapiola Varainhoito –konsernin yhtiöt: LähiTapiola-rahastojen ja sijoitusasiakkaiden varainhoitajana toimiva LähiTapiola Varainhoito Oy, sijoitusrahastotoimintaa harjoittava Seligson & Co Rahastoyhtiö Oyj, vaihtoehtorahastojen hoitaja LähiTapiola Vaihtoehtorahastot Oy tytäryhtiöineen sekä kiinteistösijoituksia hallinnoiva LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy tytäryhtiöineen. LähiTapiola-ryhmän henkivakuutustoimintaa harjoittava LähiTapiola Henkivyhtiö tarjoaa yksityishenkilöille ja yrityksille myönnettävät yksilölliset henkivakuutukset, ryhmähenkivakuutukset, yksilölliset eläkevakuutukset ja kapitalisaatiosopimukset sekä yrityksille myönnettävät ryhmäeläkevakuutukset. Lisäksi LähiTapiola Rahoitus Oy tarjoaa osamaksu- ja rahoitusleasingrahoitusta sekä kaupintapalveluita.

2.3 Liitännäistoiminta

LähiTapiola-ryhmän liitännäistoimintaan sisältyy säästämisen ja sijoittamisen palveluiden sekä rahoituspalveluiden tarjoamisen lisäksi vakuutuksiin liittyviä palveluita, kuten vahinkojen haltuunottoa ja asiakkaiden neuvontaa vahinkotilanteissa, sekä markkinointiyhteistyötä riskienhallinnan ja vahingontorjuntalan kumppaneiden kanssa.

2.4 Luottoluokitus

Luottoluokittaja Standard & Poor's on tehnyt luottoluokitusarvion LähiTapiola-ryhmästä vuodesta 2019 alkaen.

Standard & Poor's antoi 26.11.2024 LähiTapiola Vahinkoyhtiölle luokituksen A vakain näkymin. Luokitukseen vaikuttivat ryhmän vahva vakavaraisuus sekä hyvä tuloksellisuus edellisvuosina. Luokitus ja näkymät olivat vastaavat kuin edellisessä luokituksessa lokakuussa 2023. Standard & Poor's näkee LähiTapiola-ryhmän säilyttävän johtavan aseman kansallisessa vakuutusmarkkinassa.

3 Vakavaraisuus ja riskiasema

LähiTapiola-ryhmän riskien- ja vakavaraisuuden hallinta perustuu riskienhallintapolitiikkaan ja vakavaraisuuden hallinnan periaatteisiin, jotka vahvistetaan vuosittain ryhmän hallituksissa. Tarkoituksena on varmistaa, että vakuutusentottajien, korvausten saajien ja muiden edunsaajien edut turvataan samalla kun määritetään pysyväisohjeistus riskien ja vakavaraisuuden hallintaan LähiTapiola-ryhmälle ja sen yhtiöille. Riskeistä ja riskienhallinnasta on laadittu tämän tilinpäätöksen liitetieto, jossa on selvitetty muun muassa riskienhallinnan organisoituminen ja vastuut.

3.1 Vakavaraisuuden hallinta

Vakavaraisuuden hallinta on osa ryhmän ja sen yhtiöiden riskienhallintaa. Vakavaraisuuden hallinnan lähtökohdaksi on, että ryhmällä ja yhtiöillä on riittävästi vakavaraisuuspääomaa veloitteidensa täyttämiseksi ottaen huomioon odotetut ja odottamattomat tappiot. Keskinäisen yhtiömuodon vuoksi vakavaraisuuden hallinnassa korostetaan asiakkaiden taloudellisen turvan jatkuvaa varmistamista koko ryhmän ja sen yhtiöiden hyvällä vakavaraisuudella.

LähiTapiola-ryhmä muodostaa Vakuutusyhtiölain mukaisen vakuutusyrittäjäryhmän sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain mukaisen vakuutus- ja rahoitusryhmittymän. Ylimpänä emoyrityksenä LähiTapiola Vahinkoyhtiön tehtävänä on varmistaa, että ryhmä ja sen yhtiöt täyttävät lakisääteiset vakavaraisuuteen liittyvät vaatimukset. LähiTapiola-ryhmän ja sen vakuutusyhtiöiden vakavaraisuudet lasketaan käyttämällä Solvenssi II -standardikaavaa. Vakavaraisuuslaskenta ei kuulu lakisääteisen tilintarkastuksen piiriin.

LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja alueyhtiöiden välillä on solmittu yhteisvastuusopimus, jonka tarkoituksena on turvata LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden vakavaraisuus. Sopimus määrittelee toimintaperiaatteet päätöksentekomenettelyineen sellaista poikkeuksellista tilannetta varten, jossa jonkin ryhmään kuuluvan yhtiön vakavaraisuus on vaarantunut tai vaarantumassa. Sopimuksen mukaan LähiTapiola Vahinkoyhtiö ja alueyhtiöt ovat velvollisia tarvittaessa pääomittamaan toista ryhmän yhtiötä edellyttäen, että pääomittavan yhtiön oma vakavaraisuus on riittävällä tasolla sekä pääomitusta tehtäessä, että sen jälkeen. Yhteisvastuusopimuksen velvoittaman pääomituksen määrä on rajoitettu suhteessa pääomittavan yhtiön omaan varallisuuteen.

Yhteisvastuusopimuksessa on sovittu myös siitä, että LähiTapiola Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön ja ryhmän varainhoitoyhtiöiden (LähiTapiola Varainhoito Oy, LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy, LähiTapiola Vaihtoehtorahastot Oy) vakavaraisuutta tuetaan tarvittaessa vastaavin periaattein takuu- ja osakepääomaosuusien mukaisissa suhteissa. Myös LähiTapiola Rahoitus Oy:n vakavaraisuuden varmistamisessa noudatetaan soveltuvin osin yhteisvastuusopimuksen periaatteita. Nämä yhtiöt eivät kuitenkaan ole yhteisvastuusopimuksen osapuolia, eivätkä ne näin ollen voi sopimukseen vedoten vaatia lisäpääomitusta.

LähiTapiola-ryhmän vahinkovakuutusyhtiöt lukeutuvat toimialan vakavaraisimpiin yhtiöihin Suomessa ja tällä hetkellä ryhmän kaikkien yhtiöiden vakavaraisuus on vahvalla tasolla. Ryhmän vakavaraisuuden hallinnasta kerrotaan tarkemmin vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskevissa kertomuksissa osoitteessa www.lahitapiola.fi/tietoa-lahitapiolasta/lahitapiola-ryhma/lahitapiola-ryhman-raportit. Vuotta 2024 koskeva LähiTapiola-ryhmän kertomus julkaistaan 8.4.2025 mennessä.

3.2 Vakavaraisuusosama

Vakavaraisuussuhteemme (yhtiön hyväksyttävän oman varallisuuden määrä suhteessa vakavaraisuuspääomavaatimukseen) oli 294,9 prosenttia (318,0 %). Yhtiömme vakavaraisuussuhde heikkeni hieman tilikauden aikana, pysyen kuitenkin vahvalla tasolla. Vakavaraisuussuhteen muutokseen vaikutti erityisesti osakemarkkinan myönteisen kehityksen myötä kasvaneet markkinariskit sekä korkotason lasku, joka nosti vakavaraisuuslaskennan vastuuvelan määrää.

Yhtiömme likviditeettitilanne oli hyvällä tasolla tilikauden aikana. Mahdollisiin likviditeettitarpeisiin on varauduttu riittävällä käteisen määrällä ja varmistaamalla, että sijoitusomaisuudessa on riittävästi likvidejä sijoituksia, jotka ovat nopeasti muutettavissa käteiseksi.

3.3 Riskiasema

Toiminnan merkittävimmät riskit ovat vakuutusriskit, sijoitustoimintaan liittyvät markkinariskit, operatiiviset riskit sekä toimintaympäristön ja strategian riskit.

Vahinkovakuutustoiminnan merkittävimmät vakuutusriskit liittyvät vakuutus- tuotteiden hinnoitteluun ja riskienvalintaan, inflaatioon, korkotason vaihteluun, kuolleisuudessa tapahtuviin muutoksiin sekä jälleenvakuutussojiin.

Markkinariski aiheutuu varojen markkina-arvojen vaihtelusta, sisältäen muun muassa korkojen, osakekurssien tai valuuttakurssien muutoksen aiheuttaman vaihtelun.

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä ja ulkoisista tekijöistä. Oikeudelliset riskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin.

Toimintaympäristön ja strategian riskit sisältävät muun muassa yleiseen toimintaympäristöön, markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutoksiin, kilpailuun ja kilpailijoihin sekä strategian sisältöön ja toteuttamiseen liittyvät riskit. Toimintaympäristön ja strategian riskejä korostavat vakuutusallalla samanaikainen talouskehityksen epävarmuus ja toimintaympäristön yhä nopeutuva muutosvauhti: muun muassa digitalisaation tuoma murros, toimialaliikumukset, uudenlaiset toimijat ja yhteenliittymät, väestörakenteen muutos, kansainvälistyminen sekä ilmastonmuutos.

Yhtiö kartoittaa ja arvioi ryhmän arviointimallin perusteella riskejä niiden todennäköisyyden ja mahdollisten vaikutusten perusteella, määritellen kullekin riskille vastuuhenkilöt ja aikataulutetut hallintatoimet. Yhtiön hallitus hyväksyy riskienhallintasuunnitelman, joka sisältää yhteenvedon yhtiön riskinottohalukkuudesta, riskinsietokyvystä pohjautuen eri mittareihin sekä riskikartoituksesta riskiluokittain.

Finanssisektori on hyvin riippuvainen yleisestä taloudellisesta toimintaympäristöstä ja sen kehittymisestä. Suomen Pankin ennusteiden mukaan Suomi toipuu taantumasta hitaasti. Ennusteiden mukaan talous supistuu vielä

vuonna 2024 0,5 %. Epävarmuus maailmantalouden näkymistä hillitsee voinnin kasvua. Yksityinen kulutus elpyy hitaasti, sillä luottamus talouteen on heikkoa ja työttömyys lisääntyy yhä. Toisaalta korkojen odotetaan alenevan edelleen, mikä tukee investointeja ja kulutusta. Rahoitusolot ovat keventyneet korkojen laskun vuoksi. Rahoitusmarkkinoilla odotetaan 3 kuukauden euriborkoron laskevan edelleen myös vuonna 2025. Rahoitusolojen keveneminen tukee talouskasvun elpymistä sekä Suomessa että euroalueella. Yksityinen kulutus on vähentynyt vuonna 2024 ostovoiman vahvistumisesta huolimatta, sillä kuluttajien luottamus on heikkoa ja työttömyyden uhka on koholla. Kulutus kasvaa vain niukasti vuonna 2025, sillä kotitalouksien ostovoiman kasvu pysähtyy tilapäisesti työttömyyden lisääntymisen, verotuksen kiristymisen ja sosiaalietuuksien leikkaamisen vuoksi. Inflaatio on hidastunut vuonna 2024 selvästi. Verojen korotukset kuitenkin nostavat kuluttajahintoja vuonna 2025. Talouden taantumana aikana sekä yksityishenkilöt että yritykset saattavat vähentää vakuutusten ostamista kustannusten säästämiseksi. Tämä voi johtaa vakuutusyhtiöiden maksutulon vähenemiseen.

Geopoliittiset jännitteet Ukrainassa ja Lähi-idässä kasvattavat edelleen epävarmuutta maailmantaloudessa. Kotimaassa finanssipolitiikan kiristyminen saattaa lyhyellä aikavälillä heikentää yksityistä kulutusta arvioitua voimakkaammin.

Toimintaympäristön epävarmuudet ja erilaisten finanssisektoriin kohdistuvien sakkien toteutuminen altistavat rahoitusmarkkinat äkillisille markkinaheilahduille. Toteutuessaan varallisuuserien negatiiviset hinnannuutokset esimerkiksi osake- ja velkakirjamarkkinoilla kasvattaisivat yhtiöiden sijoitustappioita. Lisäksi kiinteistösektorin ja rakennusalan tilanne on erityisen heikko, mikä kasvattaa sekä luottoriskejä että kiinteistöinvestointien arvostuksiin liittyviä riskejä.

Pidemmällä tähtäimellä finanssisektorin toimijoita haastavat epävakaa taloudellisen toimintaympäristön lisäksi pitkäaikaiset muutostrendit, kuten ilmastonmuutoksen vaikutukset (ESG-riskit) ja niiden ehkäisyyn tähtäävät toimet, demografiset muutokset, digitalisaatio, uudet teknologiat, tuotteet ja toimintatavat sekä kyberriskit.

LähiTapiola-ryhmän riskienhallinnasta ja merkittävimmistä riskeistä kerrotaan tarkemmin tilinpäätöksen riskienhallinnan liitetiedoissa sekä vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskevassa kertomuksessa osoitteessa www.lahitapiola.fi.

4 Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Liiketoiminta on jatkunut tilikauden päättymisen jälkeen olennaisilta osin odotusten mukaisena.

LähiTapiola-ryhmän pääjohtajaksi on nimitetty 15.1.2025 KTT Sari Heinonen. Heinonen aloittaa uudessa tehtävässään toukokuun alussa.

Finanssivalvonta on hyväksynyt Varainhoito Oy:n omistusrakenteen muutoksen, joka toteutetaan 1.1.2025. LähiTapiola Henkiyhtiön omistusosuus Varainhoito Oy:stä nousee 51,0 prosenttiin. LähiTapiola Vahinkoyhtiön omistusosuus on 16,0 prosenttia ja Alueyhtiöiden 33,0 prosenttia.

5 Tulevaisuuden näkymät

5.1 Vahinkovakuutustoiminta

Vuoden 2025 näkymä on vahinkovakuutuksen osalta varovaisen myönteinen. Suomen talouskasvun ennakoidaan olevan heikkoa, mutta inflaation hidastuminen ja kuluttajien ostovoiman kasvu luovat vakautta sekä kotitalouksien arkeen että yritysliiketoimintaan.

Orastavaa positiivista talouskehitystä varjostavat useat riskit. Maailmanpölyinen tilanne on erittäin epävakaa altistaen globaalin talousjärjestelmän äkkinäisille muutoksille. Ukrainan sodan ja Lähi-idän kriisin lisäksi muiden konfliktien todennäköisyys on huomattavasti kasvanut. Riskien toteutuessa talouskehitys Suomessa on entistä vaisumpaa. Tällöin myös vahinkovakuutuksen kasvunäkymät ovat heikot.

Vahinkovakuutustoiminnassa investoinnit kohdistuvat vakuutuksen perusjärjestelmien uudistamiseen ja digitaalisten palvelujen kehittämiseen. Lisäksi panostamme taloudellisten asiakasetujen parantamiseen. Ajoneuvomarkkinassa odotetaan vaisulla tasolla olleen uusien ajoneuvojen kaupan elyvän hiljalleen. Vaimea talouskehitys ei luo pohjaa yritysliiketoiminnan, kuten työtapa-turvavakuutuksen kasvulle. Haluamme säilyttää hyvän asiakastyytyväisyyden tason.

Sijoitusmarkkinoiden näkymät

Osakemarkkinoiden näkymä vuoteen 2025 on edelleen kohtalaisen hyvä. Osakemarkkinoiden näkymiä tukevat suhdanteiden elpymisen lisäksi myös Yhdysvaltain keskuspankki Fedin rahapolitiikan kevennykset. Kehittyvien markkinoiden osakkeet hyötyvät Kiinan viranomaisten elvytyksestä ja mikäli

talouspolitiikan tukitoimien myötä kasvu piristyy, säteilevät vaikutukset positiivisesti myös muille kehittyville markkinoille ja teollisuusmaiden pörssiin.

Joukkovelkakirjalainamarkkinoiden näkymä vuoteen 2025 on kaksijakoinen. Inflaation hidastuminen ja johtavien keskuspankkien rahapolitiikan kevennykset tukevat lyhyiden korkojen laskua. Fedin ja Euroopan keskuspankin odotetaan laskevan ohjauskorkonsa tarkastelujaksolla lähelle neutraaleja tasoja, jotka ovat Yhdysvalloissa noin 3 ja Euroopassa noin 2 prosenttia. Sen sijaan pitkien korkojen suunta on epävarma, koska kasvun vauhdittuminen nostaa reaalikorkoja. Pitkien korkojen lasku edellyttäisi taantumaa taloudessa.

Yrityslainojen osalta tilanne näyttää kohtalaisen hyvältä. Suhdanteiden elpyminen tukee matalia riskilisiä ja sijoittajien riskinottohalukkuuden kasvu voi painaa yrityslainojen riskilisiä vielä nykyistä alemmas. Toimintaympäristö tukee samoista syistä myös korkeariskisiä yrityslainoja ja kehittyvien markkinoiden korkosijoituksia eri muodoissa.

Vuodesta 2025 tulee sijoitusmarkkinoilla mielenkiintoinen. Talouden näkymät erityisesti Yhdysvalloissa ovat edelleen kohtuullisen hyvät, ja myös Euroalueen talouksien odotetaan toipuvan korkotason laskun seurauksena. Toisaalta markkinat ovat tuottaneet kahden edellisen vuoden aikana poikkeuksellisen hyvin, ja sen seurauksena arvostustasot ovat paikoin nousseet jo varsin korkeiksi. Korkotaso on kuitenkin edelleen selvästi positiivinen, minkä takia koko sijoitusomaisuuden tuotto-odotus on hyvällä tasolla. Sitä kautta lähtökohdat positiiviselle sijoitusvuodelle ovat olemassa.

Näiden lähtökohtien valossa LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden sijoitustoiminnan näkymin sisältyy edelleen poikkeuksellisen paljon epävarmuutta. Sijoitustuotoilla on huomattava vaikutus vakuutusyhtiön tuloksessa. Hyvän vakavaraisuustason ja vakavaraisuuden hallintaan panostamisen myötä LähiTapiola-ryhmä on hyvin varautunut sijoitusmarkkinoiden eri kehityskuluihin.

6 Hallinto ja vastuullisuus

6.1 LähiTapiola-ryhmän rakenne

LähiTapiola-ryhmän vakuutusyhtiöt ovat keskinäisiä yhtiöitä, jolloin niiden omistajia ovat vakuutuksenottajat ja takuupääoman omistajat. LähiTapiola Vahinkoyhtiöllä on vakuutusyhtiöryhmän ylimpänä emoyrityksenä LähiTapiola-ryhmään ulottuva vastuu ryhmän ja sen yhtiöiden luotettavan hallinnon, vakavaraisuuden valvonnan, riskienhallinnan, sisäisen valvonnan sekä näihin liittyvän viranomaisraportoinnin järjestämisestä. LähiTapiola-ryhmän yhtiöt

ovat järjestäneet keskinäiset vastuunsa ja työnjakonsa ryhmän sisäisin sopimuksin. LähiTapiola Vahinkoyhtiön tilinpäätös julkaistaan osoitteessa www.lahitapiola.fi.

6.2 Hallinto ja johtamisjärjestelmä

Noudatamme hallinnossa hyvää hallinnointitapaa, joka perustuu vakuutus- ja rahoitusalaan koskevaan lainsäädäntöön, Finanssivalvonnan antamiin määräyksiin ja ohjeisiin sekä keskinäisiin vakuutusyhtiöihin soveltuvin osin myös listayhtiöiden hallinnointikoodiin. LähiTapiola Vahinkoyhtiö antaa toimintakertomuksesta erillisenä dokumenttina selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin suosituksen mukaisella tavalla (1.1.2020). Selvitys LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja LähiTapiola Henkiyhtiön hallinto- ja ohjausjärjestelmästä on nähtävillä osoitteesta www.lahitapiola.fi.

6.2.1 Yhtiökokous

Yhtiökokouksemme pidettiin 22.5.2024. Kokouksessa vahvistettiin tilinpäätös vuodelta 2023, päätettiin yhtiön tuloksen käyttämisestä, hyväksyttiin takuupääoman takaisinmaksu Vahinkoyhtiölle, myönnettiin vastuuvapaus hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle ja valittiin yhtiön tilintarkastaja. Kokouksessa vahvistettiin lisäksi hallintoneuvoston jäsenten lukumäärä ja palkkiot sekä valittiin uudet hallintoneuvoston jäsenet.

6.2.2 Hallintoneuvosto

Hallintomalliimme vaikuttaa keskeisesti keskinäinen yhtiömuoto, jossa vakuutusentajat ovat yhtiömme osakkaita. Koska osakkaiden määrä on näin ollen hyvin laaja, on yhtiöiden hallintoneuvostoilla ja hallituksilla juridisten tehtäviensä ohella merkittävä rooli vakuutusyhtiöiden omistajaohjauksessa sekä yhtiöiden ja niiden osakkaiden välisenä vuorovaikutuskanavana.

Hallintoneuvostomme jäsenet ovat Kari Nyssönen (puheenjohtaja), Merja Lahtinen (varapuheenjohtaja), Katja Asikainen, José Ayala, Maria Hanho, Sari Hovila, Pilvi Jylhä, Matti Kangasaho (1.1.-22.5.2024), Virpi Laitinen, Marjo Lalli, Mikko Mihal (22.5.-31.12.2024), Pasi Mikkonen, Päivi Niemelä, Jenni Pajari, Juha Pajunen, Pirjo Pekkarinen, Perttu Piesala, Tuomas Pietiläinen, Ville Rosti, Jyrki Savolainen, Petri Säteri, Janne Tiainen ja Sirkku Vahvaselkä.

Hallintoneuvoston palkat ja sitoumukset löytyvät tuloslaskelman liitteestä ”Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset”.

6.2.2.1 Hallintoneuvoston nimitystoimikunta

Hallintoneuvoston nimitystoimikunnan tarkoituksena on varmistaa valintaesitysten valmistelun monipuolisuus ja läpinäkyvyys valittaessa jäseniä yhtiön hallintoneuvostoon ja hallitukseen. Nimitystoimikunta valmistelee esitykset koskien hallintoneuvoston sekä hallituksen henkilövalintoja.

Hallintoneuvoston nimitystoimikunnan jäsenet ovat Kari Nyssönen (puheenjohtaja), Merja Lahtinen, Päivi Niemelä ja Juha Pajunen.

6.2.3 Hallitus

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Sen tulee myös huolehtia kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Hallituksen puheenjohtajana toimi Jouko Huumarkangas 1.1. - 5.6.2024. Hänen jäätyä pois hallituksesta uudeksi puheenjohtajaksi valittiin Jari Valkola 5.6.2024 alkaen. Hallituksen varapuheenjohtajina toimivat Jari Valkola (1.1. - 5.6.) ja Hanna Leena Pesonen (5.6. - 31.12.) sekä jäseninä Mila Korhonen, Minna Lappalainen ja Anssi Tikkanen.

Hallituksen palkat ja sitoumukset löytyvät tuloslaskelman liitteestä ”Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset”.

6.2.4 Johtoryhmä

Johtoryhmämme vastaa hallituksen sille antamien tehtävien valmistelusta, päätöksenteosta ja täytäntöönpanosta.

Yhtiön johtoryhmään kuuluivat Teemu Toivanen (puheenjohtaja), Atte Hänninen, Katri Liukkonen, Pekka Mattinen, Ermo Piispanen ja Teemu Pinomäki (1.1. - 30.11.2024).

6.2.5 Toimitusjohtaja

Yhtiön toimitusjohtajana toimii Teemu Toivanen.

Toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen palkat ja sitoumukset löytyvät tuloslaskelman liitteestä ”Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset”.

6.2.6 Tilintarkastaja

Yhtiökokouksemme valitsi tilintarkastajana jatkamaan KPMG Oy Ab, jonka nimeämänä yhtiön päävastuullisena tilintarkastajana toimii Timo Nummi, KHT.

6.2.7 Valvova viranomainen

LähiTapiola Keski-Suomi on julkisen valvonnan alainen vahinkovakuutusyhtiö, jota valvoo Finanssivalvonta. Finanssivalvonta valvoo ja tarkastaa, että vakuutuslaitokset noudattavat lakia ja hyvää vakuutus tapaa ja käyttävät toiminnassaan asianmukaisia menettelytapoja. Se seuraa ja arvioi valvottaviensa taloudellista asemaa, johtamis-, valvonta- ja riskienhallintajärjestelmiä, toimintaedellytyksiä sekä toimintaympäristön muutoksia.

6.2.8 Lähipiiri

Lähipiiristämme kerrotaan tilinpäätöksen liitetiedoissa.

6.3 Henkilöstö ja palkitseminen

Henkilöstömme lukumäärä oli tilikaudella keskimäärin 84 (85) henkilöä.

Kannustinpalkkiojärjestelmät ovat keskeinen osa palkitsemisjärjestelmäämme ja niiden tarkoituksena on tukea strategisten ja operatiivisten tavoitteiden saavuttamista henkilöstöä kannustamalla ja sitouttamalla. Kannustinpalkkiojärjestelmät koostuvat vuositulospalkkiojärjestelmistä. Palkitsemisjärjestelmää vahvistettaessa pyritään varmistumaan siitä, että se on yhtiön ja LähiTapiola-ryhmän liiketoimintastrategian sekä tavoitteiden ja arvojen mukainen ja että se vastaa yhtiöryhmän pitkän aikavälin etua, ja on sopusoinnussa yhtiöryhmän hyvän ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa eikä kannusta liialliseen riskinottoon.

Johdon tulospalkkiot perustuvat yhtiön tuloksiin vaikuttaviin elementteihin ja henkilöstö- ja asiakaskokemukseen. Mittarit ovat pääosin virallisiin tunnuslukuihin perustuvia. Tavoitteet johdetaan yhtiöryhmän strategiasta, ja ne voivat olla joko tiimi- tai yksilökohtaisia.

LähiTapiola Keski-Suomen toimitusjohtajan eläkeikä on 62 vuotta. Maksettava eläke perustuu työnantajan maksamiin vakuutusmaksuihin ja niille kertyvään korkotuottoon.

Hallituksemme jäsenille sekä toimitusjohtajalle ja tämän sijaiselle tilikauden 2024 aikana maksetut palkat ja palkkiot esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa. LähiTapiola-ryhmän palkitsemisperiaatteista kerrotaan tarkemmin LähiTapiola-ryhmän palkitsemisraportissa osoitteessa www.lahitapiola.fi.

6.4 Vastuullisuus

Vastuullisuuden vaikuttavuuden parantaminen on yksi LähiTapiolan strategia-kauden 2022–2026 viidestä tavoitteesta. Haluamme olla vaikuttavan vas-

tuullisuuden suunnannäyttjä toimialallamme, kaikkialla Suomessa. LähiTapiolan vastuullisuustyötä ohjaavat LähiTapiolan ryhmästrategia ja Omistaja-tahto.

LähiTapiolan vastuullisuusohjelma 2022–2026 määrittelee ryhmän yhteiset vastuullisuustavoitteet ja tärkeimmät toimenpiteet. Haluamme lisätä vahinkojen ennaltaehkäisyn vaikuttavuutta. Uusista riskeistä erityisesti ilmasto-, mielenterveys- ja kyberriskit haastavat meitä kehittämään tuotteitamme ja palveluitamme.

Vastuullisuusohjelman mukaisesti laadimme vastuullisen asiakas- ja riskinvallinnan sekä kumppanitoiminnan linjaukset, jotka uudistavat sekä vakuutus- että korvaustoimintaamme. Tavoitteenamme on vahvistaa asemaamme vastuullisena sijoittajana. Lisäämme vastuullisuustavoitteet myös vakuutusyhtiöiden sijoitussuunnitelmiin.

Autamme asiakkaitamme sopeutumaan ilmastonmuutokseen. Tuemme ilmastotutkimusta ja yritysten päästöjen vähentämistä. Tavoitteemme on saattaa sijoittamisen ja vakuuttamisen päästömme nettonollaan vuoteen 2050 mennessä. Kaikki ryhmän yhtiöt ovat sitoutuneet saavuttamaan hiilineutraalisuuden oman toiminnan osalta vuoden 2025 loppuun mennessä.

LähiTapiola-ryhmä on sitoutunut YK:n kestävän vakuuttamisen periaatteisiin (Principles for Sustainable Insurance). Periaatteet määrittelevät vakuutusalan vastuulliset toimintatavat, jotka tukevat YK:n kestävän kehityksen ja Pariisin ilmastopöytäkirjan tavoitteita. LähiTapiola Varainhoito -konserni on sitoutunut YK:n tukemiin vastuullisen sijoittamisen periaatteisiin (Principles for Responsible Investment).

Ryhmän vastuullisuuden ohjausryhmä ohjaa vastuullisuusohjelman toimeenpanoa ja varmistaa sääntelyn vaatimusten ennakoinnin. Vastuullisuuden johtamista tukee hallinnon edustajien vastuullisuustyöryhmä. Vuonna 2024 perustimme monialaisen ilmastotyöryhmän, joka kehittää LähiTapiolan ilmastotyötä ja tukee ilmastokysymyksiin liittyvää päätöksentekoa.

Vuonna 2024 jatkoimme ryhmän tavoitteellista johtamis- ja toimintakulttuurin kehittämistä ja rakensimme LähiTapiolan työntekijälupaukset jatkoksi johtamislupauksille. Työntekijälupaukset ovat yhteinen arvopohjamme työ-lemme ja sille, miten kohtelemme toinen toisiamme työyhteisöissä. Mit- taamme yhteistyökulttuurimme kehittymistä vuosittain osana ROIHU-henki- löstötutkimusta.

LähiTapiolan vastuullisuusohjelma ohjaa myös LähiTapiola Keski-Suomen vastuullisuustyötä. Vuonna 2024 yhtiö lanseerasi oman vastuullisuussuunnitelmansa, joka sisältää käytännön toimenpiteet, joilla kestävästä kehitystä edistetään alueyhtiötasolla. Paikallisena toimijana yhtiön vastuullisuustyö kohdistuu erityisesti taloudelliseen, hallinnolliseen ja sosiaaliseen vastuuseen, vahinkojen ennaltaehkäisyyn sekä Keski-Suomen elinvoiman lisäämiseen. Yhtiön omaa vastuullisuussuunnitelmaa päivitetään vuosittain vuosisuunnittelun yhteydessä.

LähiTapiola-ryhmä on merkittävä valtakunnallinen ja alueellinen lahjoittaja. Vuonna 2024 LähiTapiola-ryhmän yhtiöt tukivat erilaisia yhteisöjä 5,3 miljoonalla eurolla. Vuoden aikana ryhmän yhtiöt lahjoittivat yhteensä 440 000 euroa paikallisyhteisöjen ja haja-asutusalueiden arjen turvallisuutta parantaviin hankkeisiin sekä vapaaehtoisen pelastustoiminnan turvaamiseen. Mielen hyvinvointia vahvistavia hankkeita ja matalan kynnyksen ennaltaehkäiseviä palveluita yhtiöt tukivat 345 000 eurolla.

Vuonna 2024 LähiTapiola Keski-Suomi teki 100.000 eurolla LähiLahjoituksia yleisöäänestyksen ohjaamana. Lahjoitukset kohdistuivat lasten ja nuorten harrastamiseen ja yhteensä 100 paikallista harrastusseuraa tai -joukkuetta sai tuhannen euron lahjoituksen. Muita yhtiön tekemiä lahjoituksia olivat 10.000 euron lahjoitus joulun ruoka-apuun, 20.000 euron lahjoitus Jyväskylän kaupungille kahdeksan Välkky-suojatievaroittimen hankintaan sekä pelastusrengaslahjoitus Jyväskylän rannoille yhteistyössä Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliiton kanssa. Näiden lisäksi yhtiö teki muun muassa heijastinliivilahjoituksia, järjesti maksuttomia asiakastapahtumia sekä mahdollisti ensiapukoulutusta viidesluokkalaisille. Myös Jyväsjärven retkileistelukerhön ylläpito järjestyi jälleen LähiTapiola Keski-Suomen tuella.

Vuoden 2024 syksyllä LähiTapiola Keski-Suomi lanseerasi yhdessä Alva-yhtiöiden kanssa Vesivahti-palvelun, jonka avulla yhtiöiden asiakkaat voivat ehkäistä mahdollisia vesivahinkoja sekä seurata omaa vedenkulutustaan. Palvelu toimii etäluettavien vesimittareiden avulla ja se on saatava LähiTapiola Keski-Suomen kotivakuutusasiakkaille. Vesivahdin avulla pyritään saavuttamaan myös merkittäviä ympäristöhyötyjä kuten energiatehokkuuden parantamista, vedenhukan minimointia ja ympäristöhaittojen torjuntaa.

Kerromme lisää LähiTapiola-ryhmän vastuullisuudesta ja vuoden 2024 toiminnasta LähiTapiola Vahinkoyhtiön toimintakertomuksen kestävyysraportissa ja erillisessä vastuullisuusraportissa. LähiTapiola Vahinkoyhtiön toimin-

takertomus ja LähiTapiola-ryhmän vastuullisuusraportti julkaistaan huhtikuussa LähiTapiolan verkkosivuilla www.lahitapiola.fi/tietoa-lahitapiolasta/lahitapiola-ryhma/lahitapiola-ryhman-raportit

7 Ehdotus voiton käyttämisestä

Hallituksen ehdotus

Hallitus ehdottaa LähiTapiola Keski-Suomen yhtiökokoukselle, että vuoden 2024 tilikauden voitto, 6 000 586,31 euroa, siirretään varmuusrahastoon, josta maksetaan takuupääoman korkona 486 044,00 euroa ja siirretään käyttörahastoon 200 000,00 euroa.

Mikäli hallituksen ehdotus voiton käyttämisestä hyväksytään, jakautuu yhtiön oma pääoma sen jälkeen oheisen taulukon mukaisesti.

Oma pääoma ehdotuksen jälkeen:

Oma pääoma, eur.	58 906 348,15
Pohjarahasto	13 615 865,19
Takuupääoma	2 576 615,45
Varmuusrahasto	42 061 017,51
Käyttörahasto	652 850,00

Tilinpäätös 1.1. – 31.12.2024

8 Tilinpäätöstaulukot LähiTapiola Keski-Suomi

8.1 Tuloslaskelma, LähiTapiola Keski-Suomi

VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA	Liite	1.1.2024 - 31.12.2024	1.1.2023 - 31.12.2023
Vakuutusmaksutuotot			
Vakuutusmaksutulo	1	57 083 664,28	53 386 623,85
Jälleenvakuuttajien osuus		-2 324 681,73	-2 179 932,66
Vakuutusmaksutulo omalla vastuulla		54 758 982,55	51 206 691,19
Vakuutusmaksuvastuun muutos		-1 479 045,00	-1 807 879,00
Jälleenvakuuttajien osuus		0,00	-446,00
Vakuutusmaksuvastuun muutos yhteensä		-1 479 045,00	-1 808 325,00
Vakuutusmaksutuotot yhteensä		53 279 937,55	49 398 366,19
Korvauskulut			
Maksetut korvaukset		-39 158 527,65	-33 246 938,39
Jälleenvakuuttajien osuus		1 813 075,70	392 382,89
Maksetut korvaukset omalla vastuulla		-37 345 451,95	-32 854 555,50
Korvausvastuun muutos		-1 016 915,00	6 819 752,00
Jälleenvakuuttajien osuus		1 652 660,81	-1 149 950,95
Korvausvastuun muutos yhteensä		635 745,81	5 669 801,05
Korvauskulut yhteensä		-36 709 706,14	-27 184 754,45
Liikekulut	3	-13 644 052,04	-13 642 314,41
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta		2 926 179,37	8 571 297,33
Tasoitusmäärän muutos			
Kokonaismuutos		-242 779,00	-3 224 158,00
Tasoitusmäärän muutos yhteensä		-242 779,00	-3 224 158,00
Vakuutustekninen kate	2	2 683 400,37	5 347 139,33
MUU KUIN VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA	Liite	1.1.2024 - 31.12.2024	1.1.2023 - 31.12.2023
Vakuutustekninen kate		2 683 400,37	5 347 139,33
Sijoitustoiminnan nettotuotot			
Sijoitustoiminnan tuotot	4	7 972 583,87	8 296 804,19
Sijoitustoiminnan kulut	4	-3 003 691,97	-2 559 669,22
Sijoitustoiminnan nettotuotot yhteensä		4 968 891,90	5 737 134,97
Muut tuotot			
Muut	4	1 387 922,56	1 436 322,31
Muut kulut			
Muut	4	-1 227 886,38	-1 392 314,03
Tulos varsinaisesta toiminnasta		7 812 328,45	11 128 282,58
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		7 812 328,45	11 128 282,58
Tuloverot			
Tilikauden vero		-1 736 929,23	-2 250 388,21
Aikaisempien tilikausien verot		-74 812,91	-134 138,45
Tuloverot yhteensä		-1 811 742,14	-2 384 526,66
Tilikauden tulos		6 000 586,31	8 743 755,92

8.2 Tase, LähiTapiola Keski-Suomi

VASTAAVAA	Liite	31.12.2024	31.12.2023
Aineettomat hyödykkeet	8		
Muut pitkävaikutteiset menot		1 915 140,97	2 635 188,46
Ennakkomaksut		1 632 565,49	1 030 952,49
Aineettomat hyödykkeet yhteensä		3 547 706,46	3 666 140,95
Sijoitukset			
Kiinteistösijoitukset	6		
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet		8 505 373,94	8 599 974,82
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä		2 937 000,00	2 967 000,00
Kiinteistösijoitukset yhteensä		11 442 373,94	11 566 974,82
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyhteisöissä	7		
Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä		55 845 092,21	60 578 090,02
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyhteisöissä yhteensä		55 845 092,21	60 578 090,02
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	7	93 289 331,25	92 161 784,44
Rahoitusmarkkinavälineet		1 366 666,67	1 400 000,01
Talletukset		0,00	3 000 000,00
Muut sijoitukset		96 585,20	96 585,20
Muut sijoitukset yhteensä		94 752 583,12	96 658 369,65
Sijoitukset yhteensä		162 040 049,27	168 803 434,49
Saamiset	13		
Ensivakuutustoiminnasta			
Vakuutuksenottajilta		12 498 342,21	11 252 213,42
Ensivakuutustoiminnasta yhteensä		12 498 342,21	11 252 213,42
Jälleenvakuutustoiminnasta		604 748,14	426 034,28
Muut saamiset		560 563,26	497 551,80
Saamiset yhteensä		13 663 653,61	12 175 799,50
Muu omaisuus			
Aineelliset hyödykkeet			
Koneet ja kalusto	8	471 065,70	590 942,73
Muut aineelliset hyödykkeet		148 640,50	81 137,00
Aineelliset hyödykkeet yhteensä		619 706,20	672 079,73
Rahat ja pankkisaamiset		4 099 234,42	2 138 994,49
Muu omaisuus		26 927,53	26 927,53
Muu omaisuus yhteensä		4 745 868,15	2 838 001,75
Korot ja vuokrat		29 947,74	87 001,06
Muut siirtosaamiset		154 744,67	120 096,08
Siirtosaamiset yhteensä		184 692,41	207 097,14
VASTAAVAA YHTEENSÄ		184 181 969,90	187 690 473,83

VASTATTAVAA	Liite	31.12.2024	31.12.2023
Oma pääoma	9		
Pohjarahasto		13 615 865,19	3 500 263,81
Takuupääoma		2 576 615,45	12 692 216,83
Muut rahastot			
Muut rahastot		37 199 325,20	39 329 243,29
Muut rahastot yhteensä		37 199 325,20	39 329 243,29
Tilikauden voitto/tappio		6 000 586,31	8 743 755,92
Oma pääoma yhteensä		59 392 392,15	64 265 479,85
Vakuutustekninen vastuovelka			
Vakuutusmaksuvastuu		22 855 147,00	21 376 102,00
Vakuutusmaksuvastuu yhteensä		22 855 147,00	21 376 102,00
Korvausvastuu		53 700 625,00	52 683 710,00
Jälleenvakuuttajien osuus		-5 209 409,66	-3 556 748,85
Korvausvastuu yhteensä		48 491 215,34	49 126 961,15
Tasoitusbäärä		46 344 077,00	46 101 298,00
Vakuutustekninen vastuovelka yhteensä		117 690 439,34	116 604 361,15
Pakolliset varaukset			
Muut pakolliset varaukset	11	923 640,00	13 519,00
Pakolliset varaukset yhteensä		923 640,00	13 519,00
Velat	13		
Ensivakuutustoiminnasta		845 636,33	788 714,51
Jälleenvakuutustoiminnasta		19 746,10	8 103,39
Muut velat		3 201 743,42	4 003 713,32
Velat yhteensä		4 067 125,85	4 800 531,22
Siirtovelat	13	2 108 372,56	2 006 582,61
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		184 181 969,90	187 690 473,83

8.3 Epäsuora rahoituslaskelma, LähiTapiola Keski-Suomi

	2024	2023
Liiketoiminnan rahavirta		
Voitto varsinaisesta toiminnasta	7 812 328,45	11 128 282,58
Oikaisut		
Vakuutusteknisen vastuuvelan muutos	1 086 078,19	-637 318,05
Sijoitusten arvonalentumiset ja arvonnkorotukset	-57 144,80	-2 252 895,03
Pakollisten varausten muutos	910 121,00	-351 464,00
Suunnitelman mukaiset poistot	925 618,54	1 227 300,00
Muut oikaisut	-1 580 089,28	-198 844,80
<i>Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta</i>	9 096 912,10	8 915 060,70
Käyttöpääoman muutos:		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-)/vähennys (+)	-1 465 449,38	-1 568 179,72
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+)/vähennys (-)	-118 156,47	187 655,13
<i>Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja</i>	7 513 306,25	7 534 536,11
Maksetut välittömät verot	-2 325 201,09	-1 911 421,69
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	5 188 105,16	5 623 114,42
Investointien rahavirta		
Investoinnit sijoituksiin (pl. rahavarat)	6 812 902,90	-6 501 121,99
Luovutustulot sijoituksista (pl. rahavarat)	1 580 089,28	198 844,80
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot (netto)	-747 183,40	-998 353,47
Investointien rahavirta yhteensä	7 645 808,78	-7 300 630,66
Rahoituksen rahavirta		
Takuupääoman takaisinmaksu	-10 115 601,38	0,00
Maksetut osingot/takuupääoman korot ja muu voitonjako	-758 072,63	-121 150,00
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-10 873 674,01	-121 150,00
Rahavarojen muutos	1 960 239,93	-1 798 666,24
Rahavarat tilikauden alussa	2 138 994,49	3 937 660,73
Rahavarat tilikauden lopussa	4 099 234,42	2 138 994,49

8.4 Tunnusluvut, LähiTapiola Keski-Suomi

Yleiset taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut	2024	2023	2022	2021	2020
Liiketulos	8,1	14,4	5,1	9,5	5,9
Kokonaistulos	14,1	17,2	-6,9	18,0	7,2
Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle (käyvin arvoin) prosentteina	5,8	4,7	-6,8	6,9	1,6
Kokonaispääoman tuotto, %	7,4	8,6	-3,3	9,4	4,2
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	84	85	87,0	86	80
Henkilöstömäärä palkkasummaan suhteutettuna	84	85	87	86	80
Vahinkovakuutuksen taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut					
Vakuutusmaksutulo	57,1	53,4	49,9	47,5	45,7
Vahinkosuhte ilman perustekorkokulua, %	68,1	54,5	58,9	61,8	61,5
Vahinkosuhte, %	68,9	55,0	59,3	62,6	62,8
Liikekulusuhte, %	25,6	27,6	27,6	24,9	26,6
Yhdistetty kulusuhte ilman perustekorkokulua, %	93,7	82,1	86,4	86,7	88,2
Yhdistetty kulusuhte, %	94,5	82,6	86,9	87,5	89,4

8.5 Liitetiedot, LähiTapiola Keski-Suomi

Tuloslaskelman liitteet, LähiTapiola Keski-Suomi

1. Vakuutusmaksutulo	2024	2023
Ensivakuutus		
Kotimaasta	57 074 934,66	53 374 115,32
Muista valtioista	8 729,62	12 508,53
Ensivakuutus yhteensä	57 083 664,28	53 386 623,85
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	57 083 664,28	53 386 623,85

1.1 Vakuutusmaksutulosta vähennetyt erät	2024	2023
Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista	139 302,96	113 740,77
Jakojärjestelmämaksut	1 566 198,11	1 298 846,99
Vakuutusmaksuvero	11 866 665,29	10 974 033,82
Palosuojelumaksu	163 617,80	158 242,53
Liikenneturvallisuusmaksu	140 107,20	136 720,19
Yhteensä	13 875 891,36	12 681 584,30

2. Vakuutusluokkaryhmittäinen tulos

		Vakuutus- maksutulo ennen jälleen- vakuuttajien osuutta	Vakuutus- maksutuotot ennen jälleen- vakuuttajien osuutta	Korvauskulut ennen jälleen- vakuuttajien osuutta	Liikekulut ennen jälleen- vakuuttajien palkkioita ja voitto-osuuksia	Jälleen- vakuuttajien osuus	Vakuutus- tekninen kate ennen sijoitus- toiminnan nettotuottoa
Muu tapaturma ja sairaus	2024	9 534 400,97	9 114 857,97	-6 569 591,20	-2 217 207,61	-20 519,86	307 539,30
	2023	8 581 247,06	8 203 943,06	-5 322 501,61	-2 206 143,22	-14 644,72	660 653,51
	2022	7 936 548,02	7 779 332,02	-4 628 834,46	-2 036 732,91	-11 889,02	1 101 875,63
Moottoriajoneuvon vastuu	2024	10 803 264,15	10 711 621,15	-6 455 196,64	-2 782 296,36	1 410 395,98	2 884 524,13
	2023	10 557 437,67	10 333 160,67	-1 215 773,62	-2 832 888,41	-940 877,17	5 343 621,47
	2022	10 081 597,74	9 830 077,74	-3 179 408,58	-2 660 597,01	-944 084,02	3 045 988,13
Maa-ajoneuvot	2024	13 707 262,46	13 181 528,46	-11 225 720,47	-3 224 902,72	-18 696,53	-1 287 791,26
	2023	12 353 962,79	11 884 733,79	-9 525 717,82	-3 181 080,04	-35 552,75	-857 616,82
	2022	11 388 055,64	11 224 232,64	-8 944 705,65	-3 032 818,37	-31 101,17	-784 392,55
Alukset, ilma-alukset, raiteilla liikk. kalusto ja kuljetus	2024	701 835,45	681 388,45	-293 377,97	-169 805,12	-7 261,07	210 944,29
	2023	642 295,13	617 197,13	-286 034,18	-160 168,07	-725,17	170 269,71
	2022	568 491,05	505 920,05	-217 216,36	-127 132,01	-572,71	160 998,97
Palo- ja muu omaisuusvahinko	2024	18 552 953,74	18 180 138,74	-12 937 638,67	-4 544 370,94	-552 585,25	145 543,88
	2023	17 610 017,19	16 998 689,19	-9 096 619,10	-4 536 242,66	-740 538,12	2 625 289,31
	2022	16 410 859,21	16 239 392,21	-9 249 687,45	-4 330 350,84	-492 778,58	2 166 575,34
Vastuu	2024	1 845 032,26	1 834 109,26	-243 705,52	-495 496,76	-51 014,30	1 043 892,68
	2023	1 824 088,09	1 777 790,09	436 199,88	-526 466,18	-887 060,38	800 463,41
	2022	1 801 019,35	1 760 483,35	-1 118 759,73	-469 209,02	24 010,71	196 525,31
Oikeusturva	2024	1 541 802,43	1 507 255,43	-969 743,70	-385 540,79	0,00	151 970,94
	2023	1 450 887,48	1 401 657,48	-1 330 952,64	-383 011,00	0,00	-312 306,16
	2022	1 347 904,23	1 312 522,23	-785 634,15	-356 493,90	0,00	170 394,18
Muut	2024	397 112,82	393 719,82	-1 480 468,48	-98 820,84	655 124,91	-530 444,59
	2023	366 688,44	361 573,44	-85 787,30	-101 672,05	-33 191,19	140 922,90
	2022	356 200,87	348 942,87	-129 014,22	-93 055,30	-24 651,37	102 221,98
Ensivakuutus yhteensä	2024	57 083 664,28	55 604 619,28	-40 175 442,65	-13 918 441,14	1 415 443,88	2 926 179,37
	2023	53 386 623,85	51 578 744,85	-26 427 186,39	-13 927 671,63	-2 652 589,50	8 571 297,33
	2022	49 890 676,11	49 000 903,11	-28 253 260,60	-13 106 389,36	-1 481 066,16	6 160 186,99
Yhteensä	2024	57 083 664,28	55 604 619,28	-40 175 442,65	-13 918 441,14	1 415 443,88	2 926 179,37
	2023	53 386 623,85	51 578 744,85	-26 427 186,39	-13 927 671,63	-2 652 589,50	8 571 297,33
	2022	49 890 676,11	49 000 903,11	-28 253 260,60	-13 106 389,36	-1 481 066,16	6 160 186,99
Tasoisuuden muutos	2024						-242 779,00
	2023						-3 224 158,00
	2022						1 046 144,00
Vakuutustekninen kate	2024						2 683 400,37
	2023						5 347 139,33
	2022						7 206 330,99

3. Liikekulut sekä henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

3.1 Kokonaisliikekulut toiminnoittain

	2024	2023
Maksetut korvaukset	4 478 543,77	3 896 687,90
Liikekulut	13 644 052,04	13 642 314,41
Sijoitustoiminnan hoitokulut	355 156,50	341 493,96
Muut kulut	1 211 232,47	1 379 740,99
Yhteensä	19 688 984,78	19 260 237,26

3.2 Tuloslaskelman erä liikekulut

	2024	2023
Vakuutusten hankintamenot		
Ensivakuutuksen palkkiot	2 524 679,32	2 317 173,21
Muut vakuutusten hankintamenot	4 352 144,05	4 471 445,93
	<u>6 876 823,37</u>	<u>6 788 619,14</u>
Vakuutusten hoitokulut	4 392 920,73	4 552 305,26
Hallintokulut	2 648 697,04	2 586 747,23
Menevän jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet	-274 389,10	-285 357,22
<i>Yhteensä</i>	<u>13 644 052,04</u>	<u>13 642 314,41</u>

3.3 Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

3.3.1 Henkilöstökulut

	2024	2023
Palkat ja palkkiot	4 983 834,93	5 182 694,06
Eläkekulut	970 844,03	940 158,54
Muut henkilösivukulut	140 757,91	236 982,01
<i>Yhteensä</i>	<u>6 095 436,87</u>	<u>6 359 834,61</u>

3.3.2 Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset

Toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja/toimitusjohtajan sijainen		
Palkat ja palkkiot	630 064,00	612 518,68
Eläkesitoumukset	Toimitusjohtajan ja tämän sijaisen eläkeikä on 62 vuotta.	
	Toimitusjohtajalla ja tämän sijaisella on vapaaehtoinen eläkevakuutus.	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	
Hallitus ja hallituksen varajäsenet		
Palkat ja palkkiot	115 625,00	100 168,00
Eläkesitoumukset	Hallituksen jäsenten ja varajäsenten eläkeikä/eroamisikä määräytyy lain mukaan.	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	
Hallintoneuvosto ja hallintoneuvoston varajäsenet		
Palkat ja palkkiot	51 550,00	56 050,00
Eläkesitoumukset	Ei eläkesitoumuksia	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	

3.3.3 Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana

Henkilöstö	84	85
------------	----	----

3.4 Tilintarkastajan palkkiot eriteltyinä toimeksiantoryhmittäin

	2024	2023
Tilintarkastus	10 841,12	10 536,78
Muut palvelut	1 962,98	52,51
<i>Yhteensä</i>	<u>12 804,10</u>	<u>10 589,29</u>

4. Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely sekä muiden tuottojen ja kuluja erittely

4.1 Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely

Sijoitustoiminnan tuotot	2024	2023
Tuotot sijoituksista saman konsernin yrityksiin		
Osinkotuotot	3 326 556,71	2 107 336,77
Korkotuotot	175,05	28,96
<i>Yhteensä</i>	<u>3 326 731,76</u>	<u>2 107 365,73</u>
Tuotot kiinteistösijoituksista saman konsernin yrityksiin		
Korkotuotot	120 848,40	120 848,40
<i>Yhteensä</i>	<u>120 848,40</u>	<u>120 848,40</u>
Tuotot kiinteistösijoituksista muihin yrityksiin		
Korkotuotot	364,48	199,05
Muut tuotot	741 620,44	725 721,92
<i>Yhteensä</i>	<u>741 984,92</u>	<u>725 920,97</u>
Tuotot muista sijoituksista		
Osinkotuotot	210 543,26	146 388,06
Korkotuotot	379 862,27	272 788,29
Muut tuotot	517 456,29	500 113,21
<i>Yhteensä</i>	<u>1 107 861,82</u>	<u>919 289,56</u>
Yhteensä	5 297 426,90	3 873 424,66
Arvon alentumisten palautukset	854 447,94	3 738 033,24
Myyntivoitot	1 820 709,03	685 346,29
Sijoitustoiminnan tuotot yhteensä	7 972 583,87	8 296 804,19

Sijoitustoiminnan kulut

Kulut kiinteistösijoituksista		
Saman konsernin yritykset	-351 033,13	-308591,14
Muut yritykset	-374 658,17	-320 761,90
<i>Yhteensä</i>	<u>-725 691,30</u>	<u>-629 353,04</u>
Kulut muista sijoituksista	-297 784,33	-286 618,98
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut		
Saman konsernin yritykset	-10 319,67	-6 542,39
Muut yritykset	-924 346,66	342 112,01
<i>Yhteensä</i>	<u>-934 666,33</u>	<u>335 569,62</u>
<i>Yhteensä</i>	-1 958 141,96	-580 402,40
Arvonalentumiset ja poistot		
Arvonalentumiset	-797 303,14	-1 485 138,21
Rakennusten suunnitelmapoistot	-7 627,12	-7 627,12
<i>Yhteensä</i>	<u>-804 930,26</u>	<u>-1 492 765,33</u>
Myyntitappiot	-240 619,75	-486 501,49
<i>Sijoitustoiminnan kulut yhteensä</i>	-3 003 691,97	-2 559 669,22
<i>Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa</i>	<u>4 968 891,90</u>	<u>5 737 134,97</u>

4.2 Muiden tuottojen ja kulujen erittely

Muut tuotot	2024	2023
Palvelumyynnin ja liitännäistoiminnan tuotot	1 360 420,18	1 403 724,58
Muut tuotot	27 502,38	32 597,73
<i>Yhteensä</i>	<u>1 387 922,56</u>	<u>1 436 322,31</u>
Muut kulut		
Palvelumyynnin ja liitännäistoiminnan kulut	-1 211 232,47	-1 379 740,99
Henkilöstörahasiirto	0,00	0,00
Muut kulut	-16 653,91	-12 573,04
<i>Yhteensä</i>	<u>-1 227 886,38</u>	<u>-1 392 314,03</u>

Taseen liitteet, LähiTapiola Keski-Suomi

5. Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero

Sijoitukset	2024		
	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Kiinteistösijoitukset			
Kiinteistöt	261 864,40	261 864,40	290 000,00
Kiinteistöosakkeet saman konsernin yrityksissä	3 104 162,30	3 104 162,30	3 313 586,66
Muut kiinteistöosakkeet	5 139 347,24	5 139 347,24	5 139 347,24
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	2 937 000,00	2 937 000,00	2 937 000,00
	<u>11 442 373,94</u>	<u>11 442 373,94</u>	<u>11 679 933,90</u>
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä			
Osakkeet ja osuudet	55 845 092,21	55 845 092,21	59 950 474,55
	<u>55 845 092,21</u>	<u>55 845 092,21</u>	<u>59 950 474,55</u>
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	93 289 331,25	93 289 331,25	113 229 471,11
Rahoitusmarkkinavälineet	1 366 666,67	1 366 666,67	1 368 381,93
Muut sijoitukset	96 585,20	96 585,20	243 660,51
	<u>94 752 583,12</u>	<u>94 752 583,12</u>	<u>114 841 513,55</u>
	<u>162 040 049,27</u>	<u>162 040 049,27</u>	<u>186 471 922,00</u>
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			<u>24 431 872,73</u>

Sijoitukset	2023		
	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Kiinteistösijoitukset			
Kiinteistöt	269 491,52	269 491,52	280 000,00
Kiinteistöosakkeet saman konsernin yrityksissä	3 208 482,30	3 208 482,30	3 410 472,00
Muut kiinteistöosakkeet	5 122 001,00	5 122 001,00	5 129 001,00
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	2 967 000,00	2 967 000,00	2 967 000,00
	<u>11 566 974,82</u>	<u>11 566 974,82</u>	<u>11 786 473,00</u>
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä			
Osakkeet ja osuudet	60 578 090,02	60 578 090,02	64 743 798,94
	<u>60 578 090,02</u>	<u>60 578 090,02</u>	<u>64 743 798,94</u>
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	92 161 784,44	92 161 784,44	106 098 629,10
Rahoitusmarkkinavälineet	1 400 000,01	1 400 000,01	1 403 303,39
Talletukset	3 000 000,00	3 000 000,00	3 000 000,00
Muut sijoitukset	96 585,20	96 585,20	181 011,61
	<u>96 658 369,65</u>	<u>96 658 369,65</u>	<u>110 682 944,10</u>
	<u>168 803 434,49</u>	<u>168 803 434,49</u>	<u>187 213 216,04</u>
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			<u>18 409 781,55</u>

6. Kiinteistösijoyitukset

Kiinteistösijoyitusten muutokset:	2024	
	Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä
Hankintameno 1.1.	10 545 134,57	2 967 000,00
Lisäykset	21 447,24	0,00
Vähennykset	-68 345,60	-30 000,00
Hankintameno 31.12.	<u>10 498 236,21</u>	<u>2 937 000,00</u>
Kertyneet poistot 1.1.	-35 692,88	
Tilikauden poistot	-7 627,12	
Kertyneet poistot 31.12.	<u>-43 320,00</u>	
Arvon alentumiset 1.1.	-1 909 466,87	
Tilikauden arvonalentumiset	-104 420,00	
Arvon alentumisten palautukset	64 344,60	
Arvon alentumiset 31.12.	<u>-1 949 542,27</u>	
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u>8 505 373,94</u>	<u>2 937 000,00</u>

Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet:

Jäljellä oleva hankintameno	4 623 187,03
Kirjanpitoarvo	4 623 187,03
Käypä arvo	4 623 187,03

7. Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyrietyksissä

Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä	2024	2023
Hankintameno 1.1.	61 096 427,66	58 824 214,95
Lisäykset	2 124 844,18	3 427 474,66
Vähennykset	-6 493 392,21	-1 155 261,95
Hankintameno 31.12.	<u>56 727 879,63</u>	<u>61 096 427,66</u>
Arvon alentumiset 1.1.	-518 337,64	-633 304,60
Tilikauden arvonalentumiset	-427 964,04	-81 968,54
Arvon alentumisten palautukset	63 514,26	196 935,50
Arvon alentumiset 31.12.	<u>-882 787,42</u>	<u>-518 337,64</u>
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u>55 845 092,21</u>	<u>60 578 090,02</u>

7.1 Sijoitukset LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluissa yrityksissä

Osakkeet ja osuudet, käyttöomaisuus	Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö	3) Espoo	1,6	888 565 654,39	144 858 978,81
LähiTapiola Palvelut Oy	3) Espoo	0,8	20 712 365,38	7 152 849,69
LähiTapiola Rahoitus Oy	3) Espoo	2,0	113 637 037,78	5 052 576,20
LähiTapiola Varainhoito Oy -konserni	3) Espoo	0,7	66 346 833,84	-2 736 012,89
Yhteensä			1 089 261 891,39	154 328 391,81

Osakkeet ja osuudet, sijoitusomaisuus	Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
Kauppakeskus Seppä Oy	3) Kuopio	3,0	57 226,62	11 957,60
LähiTapiola Aluekiinteistöt Ky -konserni	3) Espoo	1,9	79 274 540,64	3 158 624,16
LähiTapiola Kiinteistösijoitus I Ky	3) Espoo	3,2	25 529 241,01	7 904 454,13
LähiTapiola Pääomasijoitus GP Oy	3) Espoo	1,4	294,71	-60,00
LähiTapiola Pääomasijoitus I Ky	3) Espoo	1,4	54 837 749,25	17 307 863,42
LähiTapiola Pääomasijoitus II Ky	3) Espoo	1,1	179 594 251,84	25 157 975,64
LähiTapiola Pääomasijoitus III Ky	3) Espoo	1,7	47 235 406,63	6 624 778,49
LähiTapiola Pääomasijoitus IV Ky	3) Espoo	1,2	251 499 055,94	9 193 891,61
LähiTapiola Pääomasijoitus V Ky	3) Espoo	1,1	126 616 372,65	695 950,67
LähiTapiola Rahoitusyhtiö I Ky	3) Espoo	3,1	506 373 194,69	19 894 735,84
LähiTapiola Rahoitusyhtiö II Ky	3) Espoo	1,0	50 926 296,64	2 643 565,26
LähiTapiola Tontit GP I Oy	3) Espoo	3,2	143 281,12	4 425,99
LähiTapiola Tontit I Ky	3) Espoo	3,2	43 699 918,65	2 599 918,57
LähiTapiola Tontit II Ky	3) Espoo	1,6	62 887 714,56	3 377 795,83
LähiTapiola Velkasijoitus II Ky	3) Espoo	1,4	213 997 565,21	10 160 416,99
LähiTapiola Yhteiset Kiinteistöt Ky	3) Espoo	4,5	167 801 227,96	3 623 555,45
LähiTapiola Yritysrahoitus I Ky	3) Espoo	2,8	506 493 804,71	32 377 447,42
Tapiola KR IV Ky	3) Espoo	2,5	730 601,26	-28 653,34
Yhteensä			2 317 697 744,09	144 708 643,73

LähiTapiola Keski-Suomi Keskinäinen Vakuutusyhtiö on lisäksi sijoittanut 4 (4) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluvaan asunto- tai kiinteistöyhtiöön, joista sen omia tytäryhtiöitä on 0 (0).

1) Tytäryhtiö

2) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, joka on raportojalle omistusyhteisyritys.

3) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, joka on raportojalle muu sijoitus.

4) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, jota ei yhdistellä.

7.2 Muut sijoitukset

Arvopaperi	Osuus osakkeista %	Määrä	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kotivaltio
Kotimaiset yhtiöt, noteeratut					
Muut		23 245,00	147 838,20	147 838,20	
Yhteensä		23 245,00	147 838,20	147 838,20	
Kotimaiset yhtiöt, noteeraamattomat					
Muut		4,00	14 126,00	14 126,00	
Yhteensä		4,00	14 126,00	14 126,00	
Sijoitusrahastot					
BNP Paribas Global Senior Corporate Loans			2 201 072,82	2 226 013,43	Ranska
LähiTapiola Eurooppa HY ESG A			3 154 899,22	3 406 408,38	Suomi
LähiTapiola Eurooppa Ilmastoindeksi A			3 902 503,07	5 144 543,88	Suomi
LähiTapiola Eurooppa Keskisuuret ESG A			1 586 395,69	2 095 257,38	Suomi
LähiTapiola High Yield A			7 188 693,11	8 039 244,57	Suomi
LähiTapiola Hyvinvointi ESG A			866 508,70	1 844 762,69	Suomi
LähiTapiola Kehittynyt Aasia ESG A			3 773 161,38	4 924 705,95	Suomi
LähiTapiola Kehittyvät Korkomarkkinat A			5 633 997,78	5 830 661,01	Suomi
LähiTapiola Kehittyvät Markkinat A			928 167,48	1 071 635,28	Suomi
LähiTapiola Kestävä Vaikuttajakorko A			4 279 109,30	4 420 589,28	Suomi
LähiTapiola Kestävä Ympäristö A			1 344 252,79	1 886 449,07	Suomi
LähiTapiola Korkomaailma A			1 579 651,89	1 999 930,70	Suomi
LähiTapiola Pitkäkorko ESG A			3 147 275,84	3 147 275,84	Suomi
LähiTapiola Pohjoinen Yrityskorko ESG A			2 613 904,78	3 381 172,98	Suomi
LähiTapiola Pohjoismaat ESG A			461 027,04	609 404,69	Suomi
LähiTapiola Reaalikorko ESG A			1 515 315,39	1 515 315,39	Suomi
LähiTapiola Sijoituskiinteistöt A			2 336 942,18	2 477 158,71	Suomi
LähiTapiola Suoja A			1 381 769,46	1 743 825,87	Suomi
LähiTapiola Tulevaisuus A			1 202 070,52	2 355 606,43	Suomi
LähiTapiola USA Ilmastoindeksi A			1 648 862,72	4 088 162,93	Suomi
LähiTapiola USA Keskisuuret ESG A			843 157,38	2 090 643,39	Suomi
LähiTapiola Yhteisö Eurooppa ESG IV A			4 443 074,90	6 066 633,89	Suomi
LähiTapiola Yhteisö Pitkäkorko ESG IV A			6 538 888,97	6 538 888,97	Suomi
LähiTapiola Yhteisö USA ESG IV A			1 750 924,31	4 085 781,87	Suomi
LähiTapiola Yhteisö Yrityskorko ESG IV A			4 737 435,25	4 981 139,13	Suomi
LähiTapiola Yrityskorko ESG A			7 485 522,26	8 342 982,13	Suomi
PIMCO GIS Emerging Markets Bond ESG Fund			3 860 273,47	3 904 805,50	Irlanti
S-Pankki Fenno Osake			1 456 345,44	2 688 313,83	Suomi
S-Pankki Kehittyvät Markkinat ESG Osake			756 482,77	1 118 295,10	Suomi
Xtrackers MSCI Emerging Markets UCITS ETF			3 282 820,58	3 754 946,00	Luxemburg
iShares EUR Govt Bond 15-30yr UCITS ETF			1 867 684,00	1 867 684,00	Irlanti
Muut			561 845,42	621 937,51	
Yhteensä			88 330 035,91	108 270 175,78	
Pääomasijoitusrahastot					
LähiTapiola Asuntosijoitus Suomi Ky			1 691 948,61	1 691 948,61	Suomi
LähiTapiola Keskustakiinteistöt Ky			1 640 653,00	1 640 653,00	Suomi
LähiTapiola Yhteiskuntakiinteistöt Suomi Ky			787 481,84	787 481,84	Suomi
Muut			677 247,68	677 247,68	
Yhteensä			4 797 331,13	4 797 331,13	
Muut sijoitukset, osakkeet ja osuudet yhteensä		23 249,00	93 289 331,24	113 229 471,11	

8. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset

2024

	Aineettomat oikeudet, muut pitkävaikuttiset menot ja kehittämismenot	Ennakkomaksut	Kalusto
Hankintameno 1.1.	7 073 299,99	1 030 952,49	2 443 221,26
Lisäykset	0,00	642 673,00	61 192,90
Vähennykset	-138,00	0,00	-24 048,00
Siirrot erien välillä	41 060,00	-41 060,00	0,00
Hankintameno 31.12.	7 114 221,99	1 632 565,49	2 480 366,16
Kertyneet poistot 1.1.	-4 438 111,53	0,00	-1 852 278,53
Tilikauden poistot	-760 969,49	0,00	-157 021,93
Kertyneet poistot 31.12.	-5 199 081,02	0,00	-2 009 300,46
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 915 140,97	1 632 565,49	471 065,70

9. Oman pääoman muutokset ja arvonorotusrahaston erittely

9.1 Oman pääoman muutokset

	1.1.2024	Lisäykset	Vähennykset	31.12.2024
Pohjarahasto	3 500 263,81	10 115 601,38	0,00	13 615 865,19
Takuupääoma	12 692 216,83	0,00	-10 115 601,38	2 576 615,45
Varmuusrahasto	39 017 393,29	8 443 755,92	-10 714 674,01	36 746 475,20
Käyttörahassto	311 850,00	300 000,00	-159 000,00	452 850,00
Muut rahastot yhteensä	39 329 243,29	8 743 755,92	-10 873 674,01	37 199 325,20
Tilikauden voitto	8 743 755,92	6 000 586,31	-8 743 755,92	6 000 586,31
<i>Oman pääoman muutokset yhteensä</i>	64 265 479,85	24 859 943,61	-29 733 031,31	59 392 392,15

9.2 Laskelma voitonjakokelpoisista varoista

31.12.2024

Tilikauden voitto	6 000 586,31
+ Muu vapaa pääoma	
Varmuusrahasto	36 746 475,20
Käyttörahassto	452 850,00
<i>Voitonjakokelpoiset varat yhteensä</i>	43 199 911,51

10. Korvausvastuu

2024

2023

Korvausvastuun riittävyys

Muu tapaturma ja sairaus	153 629,35	452 424,78
Moottorijoneuvon vastuu	581 847,79	6 384 498,47
Maa-ajoneuvot	-53 548,27	193 781,15
Alukset, ilma-alukset, raiteilla liikk. kalusto ja kuljetus	-11 439,52	29 339,22
Palo- ja muu omaisuusvahinko	1 391 203,95	1 604 471,55
Vastuu	706 392,85	1 590 996,87
Oikeusturva	89 922,96	-292 102,97
Muut	66 812,91	9 608,50
	2 924 822,02	9 973 017,57

11. Muut pakolliset varaukset	2024	2023
Keskeneräisten vahinkojen viivästyskorkovaraus	923 640,00	13 519,00
	<u>923 640,00</u>	<u>13 519,00</u>
	<u><u>923 640,00</u></u>	<u><u>13 519,00</u></u>
12. Laskennalliset verovelat	2024	2023
Arvostuseroista laskettu verovelka, jonka toteutumista pidetään todennäköisenä seuraavan vuoden aikana	1 202 500,00	905 450,00
	<u>1 202 500,00</u>	<u>905 450,00</u>
	<u><u>1 202 500,00</u></u>	<u><u>905 450,00</u></u>
13. Saamiset ja velat		
13.1 Saamisten erittely	2024	2023
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Muut saamiset	5 077,57	5 748,07
	<u>5 077,57</u>	<u>5 748,07</u>
	<u><u>5 077,57</u></u>	<u><u>5 748,07</u></u>
13.2 Velkojen erittely	2024	2023
Velat saman konsernin yrityksille		
Ostovelat	420 920,91	381 698,58
Muut velat	120 514,46	228 239,85
	<u>541 435,37</u>	<u>609 938,43</u>
	<u><u>541 435,37</u></u>	<u><u>609 938,43</u></u>
13.3 Siirtovelkojen erittely	2024	2023
Velat henkilöstölle	1 640 880,16	1 626 959,20
Muut siirtovelat	467 492,40	379 623,41
	<u>2 108 372,56</u>	<u>2 006 582,61</u>
	<u><u>2 108 372,56</u></u>	<u><u>2 006 582,61</u></u>

14. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot**2024****2023****Vuokravastuut**

Alkaneella tilikaudella maksettava määrä

0,00

101 561,13

0,00101 561,13**Arvonlisäverovastuut**

Arvonlisäverotuksen ryhmäkisteröintiin liittyen

Konserniyritykset

2 063 133,04

735 734,91

Yhteistoimintayritykset

3 969 064,33

2 204 566,88

6 032 197,372 940 301,79*Positiivinen alv-vastuu = alv-velka**Negatiivinen alv-vastuu = alv-saaminen*

Kiinteistöinvestointien arvonlisäverolain 120§:n mukainen tarkistusvastuu

- 10 v. tarkistuskausi

Muut ryhmän yritykset

69 124 987,11

66 872 306,53

69 124 987,1166 872 306,53**Muut vastuusitoumukset**

Sijoitussitoumukset

17 227 230,61

15 364 184,96

17 227 230,6115 364 184,96

* LähiTapiola Vahinkoyhtiö on sitoutunut ostamaan alueyhtiöiden osuudet LähiTapiola- ryhmän kokonaan omistamasta kiinteistörahastosta vuonna 2028. Vastuun määrä perustuu yhtiömiesten väliseen sopimukseen ja sijoituksen nettoarvoon.

LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja alueyhtiöiden välillä on solmittu yhteisvastuusopimus, joka määrittelee periaatteet LähiTapiola Keskinäisen Vakuutusyhtiön johtaman ryhmittymän yhtiöiden vakavaraisuuden varmistamiseksi. Yhteisvastuusopimuksesta on kerrottu tarkemmin toimintakertomuksen Vakavaraisuus ja riskienhallinta -osiossa.

15. Lähipiirilainat ja -liiketoimet

Yhtiön lähipiirireksteri on laadittu VYL:n lähipiirimääritelmän mukaisesti.

Yhtiöllä ei ole lähipiiriliiketoimia, jotka olisi tehty muita kuin tavanomaisia kaupallisia ehtoja noudattaen.

Yhtiö ei ole myöntänyt lainoja lähipiirilleen.

Arvonlisäveron ryhmäkisteröintiin liittyvästä vastuusitoumuksesta on kerrottu liitteellä 14.

Tulosanalyysi ja muut liitetiedot, LähiTapiola Keski-Suomi

Tulosanalyysi

	2024	2023	2022	2021	2020
Vakuutusmaksutuotot	53 280	49 398	46 876	44 638	42 600
Korvauskulut	-36 710	-27 185	-27 801	-27 943	-26 735
Liikekulut	-13 644	-13 642	-12 915	-11 110	-11 350
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta	2 926	8 571	6 160	5 585	4 515
Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonkorotukset ja niiden oikaisut	4 969	5 737	-1 017	3 789	1 422
Muut tuotot ja kulut	160	44	-20	174	-76
Liikevoitto	8 055	14 352	5 123	9 548	5 861
Tasoitusmäärän muutos	-243	-3 224	1 046	-2 047	-2 100
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	7 812	11 128	6 169	7 501	3 761
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0	0
Tuloverot ja muut välittömät verot	-1 812	-2 385	-1 285	-1 552	-763
Kauden voitto	6 001	8 744	4 884	5 949	2 998
Liikevoitto	8 055	14 352	5 123	9 548	5 861
Arvostuserojen muutos	6 022	2 885	-11 990	8 450	1 303
Kokonaistulos	14 077	17 238	-6 867	17 998	7 164

Sijoitusjakauma käyvin arvoin

Sijoitusjakauma käyvin arvoin

	Perusjakauma				Riskijakauma ⁸⁾		
	31.12.2024		31.12.2023		31.12.2024		31.12.2023
	milj. eur	%	milj. eur	%	milj. eur	% ¹⁰⁾	% ¹⁰⁾
Korkosijoitukset yhteensä	65,7	34,5	62,3	32,9	65,7	34,5	32,9
Lainasaamiset ¹⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Joukkovelkakirjalainat	61,0	32,0	57,1	30,1	61,0	32,0	30,1
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)}	4,7	2,5	5,2	2,8	4,7	2,5	2,8
Osakesijoitukset yhteensä	92,8	48,7	93,2	49,2	92,8	48,7	49,2
Noteeratut osakkeet ³⁾	45,7	24,0	42,7	22,5	45,7	24,0	22,5
Pääomasijoitukset ⁴⁾	43,0	22,6	46,5	24,6	43,0	22,6	24,6
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	4,1	2,1	4,0	2,1	4,1	2,1	2,1
Kiinteistösijoitukset yhteensä	31,9	16,7	33,7	17,8	31,9	16,7	17,8
Suorat kiinteistösijoitukset	11,7	6,1	11,7	6,2	11,7	6,1	6,2
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	20,2	10,6	22,0	11,6	20,2	10,6	11,6
Muut sijoitukset	0,2	0,1	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1
Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hyödykesijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut sijoitukset ⁷⁾	0,2	0,1	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1
Sijoitukset yhteensä	190,6	100,0	189,4	100,0	190,6	100,0	100,0
Johdannaisten vaikutus ⁹⁾							
Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä	190,6	100,0	189,4	100,0	190,6	100,0	100,0

Jvk-salkun modifioitu duraatio

5,2

- 1) Sisältää kertyneet korot
- 2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat
- 3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle
- 4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infrastruktuurisijoitukset
- 5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt
- 6) Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta
- 7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin
- 8) Riskijakauma voidaan esittää vertailukausilta sitä mukaa kun tietoa kertyy (ei taannehtivasti). Mikäli luvut esitetään vertailukausilta ja kaudet eivät ole täysin vertailukelpoisia, tulee tästä antaa tieto.
- 9) Sisältää johdannaisten vaikutuksen riski- ja perusjakauman erotukseen. Johdannaisten vaikutus voi olla +/- Eron korjauksen jälkeen riskijakauman loppusumma täsmää perusjakaumaan.
- 10) Suhteellinen osuus lasketaan käyttäen jakajana 'Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä'-rivin loppusummaa.

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle
Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle

	Netto- tuottojen markkina- arvo ⁸⁾	Sitoutunut pääoma ⁹⁾	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle				
			2024	2023	2022	2021	2020
	milj. eur	milj. eur	%	%	%	%	%
Korkosijoitukset yhteensä	3,2	64,8	4,9	7,7	-12,5	0,3	1,9
Lainasaamiset ¹⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Joukkovelkakirjalainat	2,9	56,2	5,2	8,4	-13,6	0,3	2,2
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)}	0,3	8,6	3,3	1,9	-0,8	0,0	0,2
Osakesijoitukset yhteensä	8,5	90,2	9,4	6,8	-5,0	15,1	2,8
Noteeratut osakkeet ³⁾	5,8	41,7	13,9	10,4	-15,3	25,4	3,7
Pääomasijoitukset ⁴⁾	2,5	44,5	5,7	4,7	3,5	6,0	2,1
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	0,2	4,0	4,4	-1,2	18,5	4,3	2,0
Kiinteistösijoitukset yhteensä	0,4	33,0	1,2	-5,9	2,0	3,7	-1,1
Suorat kiinteistösijoitukset	0,1	11,7	0,9	-7,0	-2,7	1,6	-1,3
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	0,3	21,3	1,3	-5,3	5,1	5,2	-1,0
Muut sijoitukset	0,1	0,1	34,6	9,8	6,5	4,0	14,2
Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hyödykesijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,0	14,2
Muut sijoitukset ⁷⁾	0,1	0,1	34,6	9,8	6,5	0,0	0,0
Sijoitukset yhteensä	12,2	188,1	6,5	4,7	-6,6	7,2	1,8
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-1,2						
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvo	11,0	188,1	5,8	4,7	-6,8	6,9	1,6

1) Sisältää kertyneet korot

2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat

3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle

4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infrastruktuurisijoitukset

5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt

6) Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta

7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin

8) Raportointikauden lopun ja alun markkina-arvojen muutos - kauden aikana tapahtuneet kassavirrat

Kassavirralla tarkoitetaan myyntien/tuottojen ja ostojen/kulujen erotusta.

9) Sitoutunut pääoma = Markkina-arvo raportointikauden alussa + päivittäin / kuukausittain aikapainotetut kassavirrat

9 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

LähiTapiola Keski-Suomi Keskinäinen Vakuutusyhtiön (LähiTapiola Keski-Suomi) tilinpäätös on laadittu kirjanpito-, osakeyhtiö- ja vakuutusyhtiölakien mukaisesti. Lisäksi noudatetaan sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön vakuutusyhtiön tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä annettua asetusta ja kirjanpitoasetuksen säännöksiä siten kuin edellä olevassa asetuksessa säädetään sekä vakuutusyhtiöitä valvovien viranomaisten, sosiaali- ja terveysministeriön ja Finanssivalvonnan, päätöksiä, määräyksiä ja ohjeita.

9.1 Laatimisperiaatteet

9.1.1 Aineettomien hyödykkeiden arvostus ja jaksotus

Muut pitkävaikutteiset menot

Muina pitkävaikutteisina menoina on aktivoitu huoneistojen perusparannusmenot sekä ICT-järjestelmien suunnittelu- ja ohjelmointimenot. Ne esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintamenon määräisinä.

9.1.2 Sijoitusten arvostus ja jaksotus

Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet

Rakennukset ja rakennelmat esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintamenon määräisinä tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon.

Kiinteistöosakkeet esitetään taseessa hankintamenon määräisinä tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon. Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden arvoihin on voitu tehdä arvokorotus, mikäli niiden arvo on tilikauden päättyessä ollut pysyvästi alkuperäistä hankintamenoa olennaisesti suurempi. Sijoitusomaisuudeksi katsottavan kiinteistön tai kiinteistöosakkeen arvokorotuksen vastaerä on tuloutettu tuloslaskelmassa vuodesta 1978 lähtien, ja sitä aikaisemmin tehdyt arvokorotukset on kirjattu sidottuun omaan pääomaan arvokorotusrahastoon. Käyttöomaisuudeksi katsottavan sijoituksen vastaerä on kirjattu sidottuun omaan pääomaan arvokorotusrahastoon.

Sijoituksista aikaisemmin tehdyt arvonalennukset palautetaan käyvän arvon noustessa (tulovaikutteisesti) enintään alkuperäiseen hankintamenoosaakka.

Osakkeet ja osuudet

Osakkeet ja osuudet esitetään taseessa hankintamenon tai sitä alemman käyvän arvon määräisenä. Hankintameno lasketaan keskihintaa käyttäen. Aikaisemmin tehdyt arvonalennukset palautetaan osakkeiden ja osuuksien arvoon siltä osin kuin käypä arvo ylittää kirjanpitoarvon.

Lainaksi annetut arvopaperit sisältyvät taseeseen. Tiedot lainaksi luovutetuista arvopapereista esitetään taseen liitetiedoissa.

Rahoitusmarkkinavälineet

Rahoitusmarkkinavälineitä ovat joukkovelkakirjalainat ja muut rahamarkkinainstrumentit. Rahoitusmarkkinavälineet esitetään taseessa hankintamenon määräisinä. Hankintameno lasketaan keskihintaa käyttäen. Rahoitusmarkkinavälineiden nimellisarvon ja hankintahinnan erotus on jaksotettu korkotuotoiksi tai niiden vähennyksiksi rahoitusmarkkinavälineen juoksuajana. Vastaerä on kirjattu rahoitusmarkkinavälineen hankintamenon lisäykseksi tai vähennykseksi. Korkotason vaihtelusta aiheutuvia ja muita tilapäisiä arvomuutoksia ei ole kirjattu. Muista syistä aiheutuneet arvonalennukset on kirjattu.

Samoin on kirjattu arvonalennuksen palautukset, mikäli rahoitusmarkkinavälineen käypä arvo on myöhemmin noussut yli alennetun hankintamenon, enintään alkuperäiseen hankintamenoosaakka.

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletusaamiset

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletusaamiset esitetään taseessa nimellisarvon tai tätä pysyvästi alemman todennäköisen arvon määräisenä. Korkotason vaihtelusta aiheutuvia ja muita tilapäisiä arvomuutoksia ei ole kirjattu. Muista syistä aiheutuneet arvonalennukset on kirjattu.

Samoin on kirjattu arvonalennuksen palautukset, mikäli käypä arvo on myöhemmin noussut yli alennetun hankintamenon, enintään alkuperäiseen hankintamenoosaakka.

9.1.3 Sijoitusten käypien arvojen määrittäminen

Kiinteistösijoitukset

Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden arvoina käytetään markkinaperusteisia käypiä arvoja. Kiinteistösijoitusten arvioinnissa sovelletaan IVS:n (International Valuation Standards) sekä hyvän kiinteistöarvointitavan (ns. AKA-kriteerit) mukaisia arvointiperiaatteita ja niiden arvointimenetelmille asettamia vaatimuksia.

Asuntokohteet arvioidaan pääosin vertailukauppoihin perustuvalla kauppavarmen menetelmällä. Toimitilakohteiden pääasiallisena arvointimenetelmänä käytetään tuottoarvoon perustuvaa kassavirtamenetelmää. Erikoiskohteet arvioidaan kohteeseen parhaiten soveltuvalla markkinaperusteisella arvointimenetelmällä. Valtion asuntolainoin lainoitettujen kiinteistösijoitusten käypänä arvona pidetään aravavuokra-asuntojen ja aravavuokratulojen käytöstä, luovutuksesta ja omaksi lunastamisesta annetun lain (1190/1993) 10 §:n mukaista luovutuskorvausta.

Arvonmäärityksen tekee Finanssivalvonnan edellyttämällä tavalla joko ulkopuolinen auktorisoitu kiinteistöarvioitsija tai LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy:n asiantuntijat ulkopuolisen auktorisoidun kiinteistöarvioitsijan ohjeistamana ja auditoiduna.

Osakkeet, osuudet ja rahoitusmarkkinavälineet

Noteerattujen arvopapereiden sekä sellaisten arvopapereiden, joille on olemassa markkinat, käypänä arvona on käytetty vuoden viimeisintä kaupantekokurssia tai sen puuttuessa ostokurssia. Muiden sijoitusten osalta on käypänä arvona käytetty todennäköistä luovutushintaa, kirjanpitoarvoa tai substanssiin pohjautuvaa arvoa. Pääomasijoitusrahastojen käypänä arvona on käytetty hankintamenoa tai hallinnointiyhtiön ilmoittamaa arviota rahaston käyvästä arvosta.

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletesaamiset

Lainasaamisten, talletusten ja jälleenvakuutustalletesaamisten käypänä arvona on käytetty nimellisarvoa ottaen huomioon luottotappiovaaran edellyttämä nimellisarvon alentaminen todennäköiseen arvoon.

9.1.4 Saamisten arvostus

Vakuutusmaksusaamiset

Vakuutusmaksusaamiset esitetään taseessa enintään todennäköisen arvon määräisenä. Vakuutusmaksusaamisten nimellisarvosta on vähennetty kokemusperäinen raukeaminen, jolloin saadaan niiden todennäköinen arvo. Saaminen, josta ei todennäköisesti saada maksusuoritusta, kirjataan luottotappioksi.

Ulkomaanrahamääräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen rahaksi Euroopan Keskuspankin tilinpäätöspäivänä julkaisemaan kurssiin. Muiden sijoitusten osalta on käytetty hankinta-ajankohdan kurssia tai sitä alemmaa tilinpäätöspäivän kurssia.

Valuuttakurssierot on kohdistettu kyseisten tulojen ja menojen oikaisueriksi. Rahojen ja pankkisaamisten sekä talletusten valuuttakurssierot samoin kuin erät, joita ei ole voitu kohdistaa suoraan tulon tai menon oikaisuksi, on kirjattu sijoitustoiminnan valuuttakurssivoitoksi tai -tappioksi.

9.1.5 Poistot ja poistoero

Rakennusten ja niiden ainesosien, kaluston, aineettomien oikeuksien ja pitkävaikutteisten menojen hankintameno on aktivoitu ja se kirjataan vaikutusaikaan suunnitelman mukaan poistoina kuluksi.

Arvioidut poistoajat ovat hyödykeryhmäkohtaisesti keskimäärin seuraavat:

Aineettomat hyödykkeet

- Huoneistojen peruskorjaukset 3-10 v
- ICT-järjestelmien suunnittelukustannukset 5-10 v

Kiinteistöt

- Asuin-, toimisto- ja hotellirakennukset 40-50 v
- Tavaratalo-, myymälä- ja rakennukset 30-40 v
- Teollisuus-, varasto ym. rakennukset 20-30 v
- Rakennusten ainesosat, menojäännöspoisto 25 %

Kalusto

- Konttorikoneet, -kalusto yms., menojäännöspoisto 25 %

Rakennusten olennaisten perusparannusten vaikutus pitoaikaan arvioidaan erikseen. Tuloutettujen arvonkorotusten osalta on tehty poistot kyseisen erän pitoajan mukaan.

Kirjanpidossa tehtyjen kokonaispoistojen ja suunnitelman mukaisten poistojen kertynyt erotus merkitään taseen vastattaviin erään "Tilinpäätössiirtojen kertymä, poistoero" ja tilikauden aikainen poistoeron lisäys tai vähennys esitetään tuloslaskelmassa erikseen.

9.1.6 Muut erät

Muut velat

Muut velat kuin vakuutustekninen vastuovelka merkitään taseeseen nimellis-arvoon.

Välittömät verot

Tuloslaskelmassa välittömät verot on esitetty suoriteperusteisesti.

Laskennalliset verovelat ja -saamiset

Verotettavan tulon ja kirjanpidon tuloksen välisiin jaksotuseroihin ja muihin väliaikaisiin eroihin liittyvät laskennalliset verovelat ja -saamiset esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa. Liitetiedoissa esitetään arvostuseroista laskettu laskennallinen verovelka, jonka toteutumista pidetään todennäköisenä seuraavan vuoden aikana.

Verotusperusteiset varaukset

Kirjanpito- ja verolainsäädännön perusteella on tehty tulosvaikutteisia varauksia.

Pakolliset varaukset

Tuotoista on vähennetty pakollisina eläkevarauksina veloitteista vastaisuudessa aiheutuvat eläkemenot ja mahdolliset työttömyyseläkemenot, jotka kohdistuvat päättyneeseen tai aikaisempaan tilikauteen. Muina varauksina tuotoista on vähennetty keskeneräisten vahinkojen viivästyskorkovaraukset.

9.1.7 Selostus eläketurvasta ja eläkemenojen jaksottamisesta

Henkilöstön lakisääteinen eläketurva on järjestetty TyEL-vakuutuksella.

Mahdollinen lisäeläketurva, jossa etuina ovat vanhuus-, työkyvyttömyys- ja perhe-eläke sekä kuolemantapauskorvaus omaisille, on järjestetty vakuutuksella. Lisäeläke kartuttaa eläkettä vuosittain pääsääntöisesti 0,2 prosenttia TyEL:n mukaisen eläkkeen perusteena olevasta vuosiansiosta.

Toimitusjohtajan eläkeikä on 62 vuotta. Muiden johtajien eläkeikä/eroamisikä on kulloinkin voimassa olevan työeläkelainsäädännön mukainen tai sitä alempi, mikäli toimosuhde on sovittu päättyväksi ennen lain mukaista eläkeikää.

Eläkevakuutusmaksut on kirjattu kuluksi suoriteperusteisesti.

9.1.8 Vakuutustekninen vastuovelka

Vakuutusmaksuvastuu

Vakuutusmaksuvastuu sisältää tilivuonna ja aikaisempina vuosina kertyneestä vakuutusmaksutulosta sen osan, jota vastaava riski kohdistuu tilivuoden jälkeiseen aikaan. Samanlainen jaksotus tehdään myös tulevan jälleenvakuutuksen palkkioihin. Vakuutusmaksuvastuun määrä lasketaan pro rata parte temporis -periaatteen mukaisesti. Vakuutusmaksuvastuusta ei ole vähennetty vakuutusten aktivoituja hankintamenoja eikä vakuutusmaksuvastuuseen sisälly siirtovastuun täydennyseriä.

Korvausvastuu

Korvausvastuu sisältää tilivuoden jälkeen yhtiön suoritettavaksi tulevat korvausmäärät, jotka aiheutuvat tilivuonna tai aikaisemmin sattuneista vahingoista ja muista vakuutustapahtumista. Korvausvastuuseen sisältyy tasoitusmäärä. Tasoitusmäärä on runsasvahinkoisten vuosien varalle laskettu puskuri, jolla pyritään varmistamaan vastuuvelan riittävyys myös silloin, kun vastuuvelkaan oleellisesti vaikuttavat tekijät heilahtelevat epäsuotuisasti.

Finanssivalvonta vahvistaa tasoitusmäärälle laskentasäännöt yhtiökohtaisesti.

Eläkemuotoisten vastuiden korvausvastuun laskennassa, mukaan lukien tuntemattomat vahingot sovelletaan 1,5 (vuoden 2023 tilinpäätöksessä 1,2) prosentin laskuperustekorkoa.

Eläkemuotoisten vastuiden korvausvastuun laskennassa käytetään vahinkovakuutuksen referenssikuolevuusmallia K2021, joka on laadittu Tapaturmavakuutuskeskuksen ja Vakuutuskeskuksen yhteistyönä.

9.2 Laatumisperiaatteissa tapahtuneet muutokset, jotka vaikuttavat tilikauden ja edellisen tilikauden tuloksen vertailukelpoisuuteen

Vastuuvelan laskennan muutokset

Laskuperustekorkoa nostettiin vuonna 2024 1,2 prosentista 1,5 prosenttiin ja sen vaikutus näkyi yhtiössä kertaluonteisena korvausvastuun pienentymisenä. Vuoden 2024 tilinpäätöksessä laskuperustekorona muutos pienensi yhtiön korvausvastuun määrää yhteensä 1,5 miljoonalla eurolla. Laskuperustekorona nostamisen taustalla on vastuuvelan katteen turvaavasti arvioitu pidemmän aikavälin sijoitustuotto sekä hyvin reitattujen pitkien valtiolainojen markkina- tuotto.

Vapaaehtoisten lajien korvausvastuun kollektiivilaskennan kertoimet päivitettiin vuonna 2024, mikä kasvatti yhtiön korvausvastuuta kertaluonteisesti 0,1 miljoonaa euroa. Lisäksi Liikennevakuutuskeskuksen laskuperustemuutokset pienensivät korvausvastuuta vähäisesti. Vuonna 2024 tehdyt korvausvastuun laskentaperiaatemuutokset kasvattivat kokonaisuutena yhtiön tasoitusmäärää 0,2 miljoonaa euroa kertaluonteisesti.

Laskuperustekorkoa nostettiin myös vuonna 2023 0,7 prosentista 1,2 prosenttiin ja sen vaikutus näkyi kertaluonteisena korvausvastuun pienentymisenä. Vuoden 2023 tilinpäätöksessä laskuperustekorona muutos pienensi yhtiön korvausvastuun määrää yhteensä 2,9 miljoonalla eurolla. Lisäksi Liikennevakuutuskeskuksen laskuperusteisiin tehtiin vuonna 2023 muutos, joka kasvatti yhtiön korvausvastuuta kertaluonteisesti.

9.3 Tunnuslukujen laskentakaavat ja laskentaperiaatteet

9.3.1 Yleiset taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Vahinkovakuutuksen liikevaihto

= Vakuutusmaksutuotot ennen jälleenvakuuttajien osuutta
+ Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa
+ Muut tuotot

Tulosanalyysi

Vahinkovakuutustoiminta

Vakuutusmaksutuotot
Korvauskulut

Liikekulut

Muut vakuutustekniset tuotot ja kulut

Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta

Vahinkovakuutusten sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonkorotukset, niiden oikaisu ja arvon muutokset

Muut tuotot ja kulut

Liikevoitto tai - tappio

Tasoitusmäärän muutos

Voitto tai tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja

Tilinpäätössiirrot

Tuloverot ja muut välittömät verot

Tilikauden voitto tai tappio

Kokonaistulos

= Liikevoitto tai -tappio

+ Taseen ulkopuolisten arvostuserojen, käyvän arvon rahaston ja arvonkorotusrahaston muutos

Hallituksen toimintakertomuksessa liikevoitosta (-tappiosta) käytetään termiä **liiketulos** ja tilikauden voitosta (tappiosta) termiä **tilikauden tulos**.

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle (käyvin arvoin)

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin suhteessa sitoutuneeseen pääomaan lasketaan sijoituslajeittain ja sijoitusten yhteismäärälle ottaen huomioon kauden aikana tapahtuneet kassavirrat.

Kauden tuotto lasketaan ns. mukautettua Dietz'in kaavaa (aika- ja rahapainotettua kaavaa) käyttäen niin, että sitoutunut pääoma lasketaan lisäämällä kauden alun markkina-arvoon kauden aikaiset kassavirrat painotettuina sillä suhteellisella osuudella koko kauden pituudesta, joka on jäljellä tapahtumapäivästä tai tapahtumakuukauden puolivälistä kauden loppuun.

Sijoitustoiminnan nettotuottoerittely

= Sijoitustoiminnan suorat nettotuotot kirjanpidossa

+ Arvonmuutokset kirjanpidossa

+ Arvostuserojen muutos

Sijoitusjakauma käyvin arvoin

Sijoitussidonnaisen vakuutuksen sijoitukset eivät ole mukana sijoitusjakauksessa. Korkorahastoista pitkän koron rahastot sisältyvät joukkovelkakirjalainoihin ja lyhyen koron rahastot rahamarkkinasijoituksiin.

Sijoitukset sijoitusrahastoihin ja niihin rinnastettaviin muihin yhteissijoitusyhtiöihin, jotka sijoittavat kiinteistöihin ja kiinteistöyhteisöihin luetaan kiinteistöisijoituksiin.

Johdannaisten siirtyvissä erissä olevat laskennalliset arvostuserot ja ennakomaksuissa olevat preemiot kohdistetaan alla olevalle omaisuuserälle.

Raportin kohtaan Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset otetaan mukaan tase-erä Rahat ja pankkisaamiset, kauppahintasaamiset ja -velat sekä johdannaisten vakuudet.

Kokonaispääoman tuotto ilman sijoitussidonnaista vakuutusta prosentteina (käyvin arvoin)

$$\begin{aligned} & \text{Liikevoitto tai -tappio} \\ & + \text{Korkokulut ja muut rahoituskulut} \\ & + \text{Perustekorkokulu} \\ & + \text{Arvonkorotusrahastoon/käyvän arvon} \\ & \quad \text{rahastoon kirjattu arvonkorotus/peruutus} \\ & + \text{Sijoitusten arvostuserojen muutos} \\ = & \frac{\quad}{\text{Taseen loppusumma} + \text{Sijoitusten arvostuserot}} \times 100 \end{aligned}$$

Tunnusluvun jakaja lasketaan tilikauden ja edellisen tilikauden taseen mukaisen arvojen keskiarvona.

Perustekorkokululla tarkoitetaan diskontatun korvausvastuun purkautumisen vaikutusta yhtiön korvauskuluun sen diskontatessa pääomamuotoiset eläkkeet ja/tai mahdolliset muut korvausvastuuerät. Se lasketaan kertomalla vuoden alun diskontattu korvausvastuu edellisen vuoden lopussa käytetyllä perustekorolla.

Tunnusluvussa muihin rahoituskuluihin sisällytetään muut vieraasta pääomasta aiheutuneet erät kuin korkokulut, esimerkiksi tuloslaskelman eriin kirjatut korollisen vieraan pääoman kurssivoitot ja -tappiot.

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana

Tunnusluku lasketaan keskiarvona kalenterikuukausien lopussa lasketuista henkilökunnan lukumääristä. Lukumäärässä otetaan huomioon palveluksessa

olleiden henkilöiden mahdollinen osa-aikaisuus. Henkilökuntaan kuuluvaksi lasketaan ne henkilöt, joille maksetaan tilikauden aikana palkkaa.

9.3.2 Vahinkovakuutuksen taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Vakuutusmaksutulo

= Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta

Vahinkosuhte

Vahinkosuhte prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

Vahinkosuhte (ilman perustekorkokulua) prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut (ilman perustekorkokulua)}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (ilman perustekorkokulua)}} \times 100$$

Tunnusluku lasketaan jälleenvakuuttajien osuuden jälkeen.

Liikekulusuhde

$$= \frac{\text{Liikekulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

Yhdistetty kulusuhde

Yhdistetty kulusuhde prosentteina

= Vahinkosuhte + Liikekulusuhde

Yhdistetty kulusuhde (ilman perustekorkokulua)

= Vahinkosuhte (ilman perustekorkokulua) + Liikekulusuhde

Riskisuhde (hallituksen toimintakertomus)

Riskisuhde prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut (ilman korvaustoiminnan hoitokuluja)}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

Riskisuhde (ilman perustekorkokulua) prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut (ilman korvaustoiminnan hoitokuluja, ilman perustekorkokulua)}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (ilman perustekorkokulua)}} \times 100$$

Toimintakulusuhde prosentteina (hallituksen toimintakertomus)

$$= \frac{\text{Liikekulut + Korvaustoiminnan hoitokulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

10 Riskienhallinnan liitetiedot

10.1 Yleistä riskienhallinnan järjestämisestä

Riskienhallinta on aktiivista ja ennakoivaa toimintaa, joka tunnistaa, arvioi, rajoittaa, hyödyntää ja valvoo liiketoiminnan uhkia sekä uusia mahdollisuuksia, jotka johtuvat muuttuvista ulkoisista ja sisäisistä olosuhteista tai LähiTapiolan omasta strategisesta tahtotilasta. Tavoitteena on edistää asiakkaiden taloudellisen turvan jatkuvuutta ja tukea liiketoiminnan toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista. Vastuullisen yritystoiminnan periaatteiden mukaisesti ryhmässä huolehditaan ja tiedotetaan luotettavasti riskeistä sekä niiden hallinnasta asiakkaille ja muille sidosryhmille.

LähiTapiolan riskienhallintaa ohjaa LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden hallitusten hyväksymä riskienhallintapolitiikka, jossa on kuvattu yleiset periaatteet, joita sovelletaan pysyväisohjeina riskienhallinnan järjestämisessä. Poliitikassa määritellään riskienhallinnan käsitteet, pääalueet, prosessit sekä toteuttamisen ja valvonnan vastuut. Riskienhallintapolitiikka päivitetään vuosittain tai aina kun liiketoiminnan olosuhteissa tapahtuu merkittäviä muutoksia.

Riskienhallinnan pääalueet ja riskiluokat ovat:

Taloudelliset riskit

- Vakavaraisuuden hallinnan riski
- Markkinariskit
- Luottoriskit
- Likviditeettiriskit
- Keskittymäriskit
- Vakuutusriskit

Operatiiviset riskit

- Toiminnan suunnittelun riskit
- Prosessiriskit
- Järjestelmäriskit
- Henkilöstöriskit
- Juridiset riskit
- Tapahtuma- ja vahinkoriskit

Toimintaympäristön ja strategian riskit

- Yleisen toimintaympäristön riskit
- Markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutoksien riskit

- Kilpailun ja kilpailijoiden aiheuttamat riskit
- Strategisten valintojen riskit
- Ryhmätason erityisriskit

Kestävyysriskien kartoitus on kytketty osaksi säännöllisesti toteuttavia liiketoiminnan riskikartoituksia. Kestävyysriskeille on tyypillistä, että ne eivät muodosta omaa erillistä riskiluokkaa vaan realisoituvat olemassa olevien riskiluokkien kautta. Kestävyysriskillä tarkoitetaan ympäristöön, yhteiskuntaan tai hallintotapaan liittyvää tapahtumaa tai olosuhdetta, jonka toteutumisella saattaisi olla sijoituksen arvoon, vastuun arvoon, yhtiön ansaintaan tai maineeseen liittyvä kielteinen vaikutus.

10.2 Riskienhallinnan organisointi ja vastuut

Hallituksella on kokonaisvastuu riskienhallinnan järjestämisestä. Hallitus määrittelee riskienhallinnan tavoitteet, riskinottohalukkuuden, riskinoton rajat, vastuut, mittarit ja valvontaperiaatteet. Hallitus vahvistaa vuosittain riskienhallintaa käsittelevät suunnitelmat, varmistaa niiden huomioimisen toimintasuunnitelmassa sekä valvoo suunnitelmien toteuttamista ja noudattamista. Hallitus seuraa säännöllisesti riskienhallinnan tilaa ja keskeisimpien riskien kehitystä.

Riskienhallinnan vastuutus ja eri osapuolten tehtävät voidaan kuvata kolmen puolustuslinjan avulla. Jokaisella puolustuslinjalla ja jokaisella toimijalla on oma roolinsa osana riskienhallintajärjestelmän kokonaisuutta.

Ensimmäisen puolustuslinjan toimijoina toimitusjohtajat ja yhtiöiden muu johto vastaavat riskienhallinnan käytännön valmistelusta, toteuttamisesta ja toteuttamisen seurannasta. Yhtiöiden johtoryhmien ja riskienhallintaan liittyvien eri toimikuntien työjärjestyksissä on määritelty näiden tehtävät riskienhallinnassa ja -valvonnassa. Liiketoimintayksiköt vastaavat oman toimintansa riskien kartoittamisesta sekä niihin liittyvien riskienhallintatoimenpiteiden toteuttamisesta. Jokainen työntekijä on velvollinen kertomaan havaitsemistaan riskeistä tai riskienhallinnan kehittämiskohteista.

Toisen puolustuslinjan muodostavat tuki- ja kontrollitoiminnot. Riskienhallinnan valvonnasta vastaa aina muu kuin operatiivisesta toiminnasta vastaava taho. Aktuaari-, riskienhallinta- ja compliance-toiminnot avustavat hallitusta ja johtoa riskienhallinnan valvonnassa. Kolmannen puolustuslinjan toimijana sisäinen tarkastus tukee esimiehiä valvontavelvollisuuden toteuttamisessa arvioimalla liiketoimintojen sisäisen valvonnan tilaa sekä tuottamalla johdolle ja

toimintojen vastuuhenkilöille informaatiota ja toimenpide-ehdotuksia valvonnan tehostamiseksi. Lisäksi tilintarkastus valvoo riskienhallinnan toteuttamista.

LähiTapiola Vahinkoyhtiön hallituksella on LähiTapiola-ryhmän ylimmän emoyrityksen hallituksena vastuu ryhmän riskienhallinnan ja vakavaraisuuden hallinnan järjestämisestä ja valvonnasta. Ryhmän riskienhallintakomitealla on keskeinen rooli ryhmän riskienhallinnan toimintaperiaatteiden valmistelussa sekä ryhmän riskien seurannassa ja valvonnassa. Ryhmän taseenhallintakomitea on taseriskien hallinnan, seurannan ja kehittämisen päätöksenteon elin, ja se raportoi suoraan hallitukselle. Komitea vastaa siitä, että taseriskien hallinta on järjestetty asianmukaisesti ja pääomat ovat tehokkaassa käytössä. Hallitus nimittää sijoitustoiminnan johtoryhmän, joka vastaa sijoitustoiminnan käytännön organisoinnista ja operatiivisesta markkinariskien valvonnasta.

Riskienhallintatoiminnon tehtävänä on avustaa yhtiöiden hallituksia ja muita toimintoja tehokkaan riskienhallinnan varmistamiseksi. Toiminto seuraa riskienhallintajärjestelmän toimivuutta ja yhtiöiden riskiprofiilia kokonaisuutena sekä raportoi riskeille altistumisesta. Lisäksi toiminto neuvoo hallitusta riskienhallintaa koskeissa asioissa.

10.3 Riskien raportointi

Osana riskienhallintaprosessia yhtiön sisäisen riskienhallinnan raportoinnin tavoitteena on tarjota hallitukselle ja ylimmälle johdolle kattava näkymä ryhmän riskiasemasta ja varmistaa, että toteutetut riskienhallintatoimenpiteet ovat linjassa organisaation strategisten tavoitteiden kanssa. Informaation oikeellisuus varmistetaan riittävän ajantasaisella ja tiheällä raportoinnilla, säännöllisillä täsmäytysrutiineilla sekä ajantasaisella dokumentaatiolla, joka sisältää tiedot käytettävistä laskentamenetelmistä sekä järjestelmistä. Tehokkaan riskienhallinnan takaamiseksi liiketoimintojen päätöksenteko ja raportointitoiminnot ovat organisatorisesti eriytetty toisistaan.

10.4 Vakuutustoiminnan riskienhallinta ja prosessit

Vahinkovakuutustoiminnan merkittävimmät vakuutusriskit liittyvät vakuutus- tuotteiden hinnoitteluun ja riskienvalintaan, inflaatioon, korkotason vaihteluun, kuolleisuudessa tapahtuviin muutoksiin ja jälleenvakuutussuojiiin.

Hinnoitteluriskillä tarkoitetaan sitä, että vakuutusmaksut eivät riitä kattamaan vakuutus sopimuksista aiheutuvia korvaussuorituksia ja toimintakuluja. Tärkeimmät hinnoitteluriskit liittyvät käytettyjen tariffimallien riskimaksujen

riittävyteen, kannattavuuden ja vahinkojen seurannan prosesseihin sekä niiden huomioon ottamiseen vakuutusten hinnoittelussa ja merkintäpolitiikassa.

Vakuutusten merkintäpolitiikka määrittelee sallitut vakuutusriskit. Hallitus hyväksyy vakuutusliiketoiminnan kannattavuustavoitteet ja hinnoittelustrategia ohjaa riskivastaavaa sekä oikeudenmukaista hinnoittelua. Vakuutusten merkintäpolitiikan ja hinnoittelustrategian avulla määriteltyjen tavoitteiden toteutumisesta vastaavat liiketoimintayksiköt. Hinnoitteluun ja vakuutusmaksutasoon liittyviä riskejä hallitaan raportointi- ja laskentajärjestelmien jatkuvalla kehittämisellä, jotta tarvittavat muutokset maksutasossa saadaan yhä nopeammin korjattua. Erityisen riskialttiita vakuutusriskejä merkitään joko rajoitetusti tai ne jätetään kokonaan merkitsemättä.

Asiakasriskejä hallitaan asiakasvalintaohjeilla, niiden noudattamisen seurannalla, vahinkorekisterin käytöllä sekä esimerkiksi vakuutustutkijoiden toiminnalla. Tehokkaalla asiakasvalinnalla on tarkoitus pitää luottotappiot ja korvauskulut tavoitteiden mukaisella tasolla. Suuria riskikeskittymiä hallitaan säännöllisellä keskittymien tarkastelulla riskiasiantuntijoiden toimesta. Pyritäessä entistä parempaan asiakasvalintaan ja riskivastaavaan hinnoitteluun, yhtenä tärkeänä keinona ovat liiketoimintayksiköiden ylläpitämät merkintä- ja hinnoitteluvaltuudet. Asiakkaiden luotto- ja taustatiedot tarkistetaan ennen asiakasvalintaa.

Ryhmän tutkimusryhmä tutkii, torjuu ja ennaltaehkäisee vakuutustoimintaan kohdistuvaa vakuutusrikollisuutta. Epäselvien vahinkojen selvittely on tärkeä osa tutkimusryhmän toimintaa. Vakavampien tapausten hoito siirretään viranomaisille.

Vastuuvelan riittävyysriskillä tarkoitetaan sitä, että vastuuvelkaan varattu määrä ei riitä varausvuoden jälkeen maksettavaksi tulevien korvausten suorittamiseen. Riskin alariskejä ovat mm. inflaatoriski, korkoriski ja pitkäikäisyysriski.

Inflaatoriskiä sisältyy esimerkiksi henkilövahinkojen sairaanhoitoon ja kuntoutukseen liittyviin kassavirraltaan pitkäkestoisiin korvauksiin. Riski toteutuu, mikäli maksettavien korvausten taso nousee inflaation takia korkeammaksi, kuin hinnoittelussa ja korvausvastuun laskennassa on oletettu, jolloin vakuutusmaksut ja korvausvastuu osoittautuvat riittämättömiksi.

Korkoriski ja pitkäikäisyysriski koskevat lähinnä liikennevakuutuksen pitkäkestoisia eläkemuoitoisia korvausvastuita. Vastuita laskettaessa kassavirrat diskontataan perustekorolla. Korkoriski toteutuu, mikäli tulevaisuudessa ei

saada vähintään perustekorona mukaista tuottoa vastuita kattavalle omaisuudelle. Pitkäikäisyysriskillä tarkoitetaan korvausvastuun määrittämiseen liittyvän tulevan kuolevuuskehityksen arvioinnin epävarmuutta. Pitkäikäisyysriski realisoituu silloin, jos kuolevuus osoittautuu tulevina vuosina oletettua alhaisemmaksi, jolloin eläkkeitä joudutaan maksamaan odotettua pitempään.

Kirjanpidon vastuuvelan laskuperusteissa määritellään eri vakuutusluokkien vastuuvelan määrätymisperiaatteet. Korvausvastuun diskonttauksessa käytettävä laskuperustekorko (1,5 %) määrätään siten, että se ei ylitä vastuuta kattavan omaisuuden turvaavasti määrättyä sijoitustuoton tasoa vahinkojen arvioituna selviytymisaikana. Laskuperusteet ovat korkotason ja kuolevuuden osalta sekä muilta määrätymisperiaateiltaan turvaavat. Vastuuvelan riittävyyttä seurataan vuosittain ja tarvittaessa perusteisiin tehdään tarkistuksia. Vakavaraisuuslaskennassa vastuuvelan arvostaminen eroaa kirjanpidon arvostamisesta. Vakavaraisuuslaskennassa vastuuvelan arvostamisessa pyritään markkinaehtoisuuteen mm. diskonttaamalla vastuuvetka riskittömällä korkokäyrällä.

Kirjanpidon vakuutusmaksuvastuu määrätään ns. siirtovastuuna pro rata -säännön mukaisesti. Eläkeuotoinen korvausvastuu arvioidaan Tapaturmavakuutuskeskuksen ja Vakuutuskeskuksen yhteistyössä kehittämällä 2021 kuolevuusmallilla, jossa eläkkeensaajan kuolevuuteen vaikuttaa ikä, sukupuoli, syntymävuosi ja vakuutuslaji. Suuret, tietyn eurorajan ylittävät vahingot varataan vahinkokohtaisesti osaksi korvausvastuuta. Muiden tunnettujen ja tuntemattomien vahinkojen korvausvastuu (kollektiivivaraus) määrätään tilastollisesti noudattaen tavanomaisia aktuaarillisia menetelmiä. Turvaavuutta lisätään varaamalla varmuuslisä osaksi kollektiivivarausta. Vahinkojen tulevia käsitteilykuluja varten tehtävä hoitokuluvaraus määrätään suhteellisen osuutena varsinaisen korvausvastuun määrästä.

Jälleenvakuutusuojiin liittyvät riskit koskevat jälleenvakuutusentajien luotettavuutta.

Jälleenvakuutusuojiin liittyvää riskiä hallitaan hallituksen vahvistamien jälleenvakuutusohjelman ja jälleenvakuutusuojien merkintäpolitiikan avulla. Jälleenvakuutusuojia ja -ohjelmia suunniteltaessa otetaan huomioon vakuutus-kannan rakenne, vakuutusluokkien erilaiset volyymit, riskien mahdollinen kumulaatio, arviot maksimivahingoista sekä vakavaraisuusasema. Näiden tekijöiden perusteella asetetaan vakuutusluokkakohtaiset omapidätysrajat, jotka määrittelevät suurimmat omalla vastuulla pidettävät määrät yksittäisissä riskeissä.

Jälleenvakuuttajiksi hyväksytään vain luottoluokituksestaan riittävän vakavaraaisia yhtiöitä. Suurin osa jälleenvakuutuksesta on sijoitettu yhtiöihin, joiden luottoluokitus on Standard & Poor'sin mukaan vähintään A. Jälleenvakuutus-suojat hankitaan hajautetusti riittävän useilta jälleenvakuutusentajilta hallituksen asettamien limiittien perusteella. Jälleenvakuutuksen saatavuuteen ja suojien aukottomuuteen liittyviin riskeihin varaudutaan tiiviillä ensi- ja jälleenvakuutuksen yhteistyöllä tekemällä ensivakuutus-sopimuksiin ja -tarjouksiin tarvittavat muutokset ajoissa.

10.5 Sijoitustoiminnan riskienhallinta ja prosessit

Sijoitusriskeiksi luetaan markkinariskit, luotto- ja vastapuoliriskit sekä likviditeettiriski.

Markkinariskeillä tarkoitetaan varojen ja vastuiden arvojen muutoksia, jotka johtuvat taloudellisten muuttujien kuten korkojen, valuuttakurssien, osakkeiden hintojen tai kiinteistöjen hintojen, muutoksista. **Keskittymäriskit** luetaan niin ikään markkinariskeiksi. Keskittymäriskejä syntyy sijoitusten liiallisesta keskittymisestä esimerkiksi yksittäisiin vastapuoliin, maantieteellisesti tai toimialoittain.

Luotto- ja vastapuoliriskeillä tarkoitetaan riskiä, että lainan, transaktion, johdannais-sopimuksen tms. vastapuoli ei kykene selviytymään sopimuksen mukaisista velvoitteistaan.

Likviditeettiriskillä tarkoitetaan rahoituslikviditeetti- tai markkinalikviditeettiriskiä. Edellinen johtuu rahoitustarpeiden ja -lähteiden eriaikaisuudesta. Jälkimmäisellä tarkoitetaan riskiä, jossa sijoitusomaisuutta ei kyetä muuttamaan käteiseksi riittävän nopeasti ilman merkittäviä tappioita.

Yhtiön hallitus päättää sijoitustoiminnan tavoitteista ja sijoitusriskien otosta ottaen huomioon yhtiön vakavaraisuuden, strategiset tavoitteet, vakuutusvastuiden sijoitustoiminnalle aiheuttamat vaatimukset ja taloudellisen toimintaympäristön. Sijoitussuunnitelmassa esitetty sijoitusten strateginen allokaatio vaihteluväleineen konkretisoi yhtiön sijoitusriskienoton tavoitetason, riskiensietokyvyn ja riskiprofiilin. Sijoitussuunnitelmassa kuvataan lisäksi muut sijoittamista ja sijoitusriskienottoa koskevat rajoitteet, riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan ohjaus- ja raportointiprosessit sekä toimenpiteet, joilla varmistetaan riskienoton ja vakavaraisuuden säilyminen tavoitteiden mukaisissa rajoissa.

Ryhmän vahinkovakuutusyhtiöiden (pl. Suomen Vahinkovakuutus Oy) välisessä yhteisvastuusopimuksessa kuvattu vakavaraisuusliikennevalojärjestelmä

on yhtiöiden vakavaraisuuden ja markkinariskien ohjauksen keskeinen työkalu. Järjestelmä perustuu Solvenssi II-viranomaismallin mukaiseen vakavaraisuuteen, joka luokitellaan liikennevalovyöhykkeisiin, joille on määritelty johdon toimenpiteet. Vihreällä vyöhykkeellä vakavaraisuus on tavoitellulla tasolla ja varainhoitajat voivat toimia normaaliin tapaan mandaattinsa mukaisesti. Vaaleanvihreällä vyöhykkeellä vakavaraisuuden ja markkinariskien seuranta tulee tiivistää. Keltaisella vyöhykkeellä markkinariskejä ei ole hyväksyttävää aktiivisesti kasvattaa. Punaisella ja mustalla vyöhykkeellä edellytetään aktiivisia toimenpiteitä markkinariskien vähentämiseksi ja vakavaraisuuden vahvistamiseksi.

Ryhmän vakuutusyhtiöiden taseenhallintatoiminto valmistele yhtiöille sijoitusten strategista allokaatiota koskevat esitykset. Taseenhallintatoiminto arvioi yhtiön valitseman strategisen allokaation sopivuutta hyödyntäen esimerkiksi erilaisia stressitestejä ja antaa yhtiöille tätä koskevan lausunnon. Ryhmän taseenhallintakomitea seuraa yhtiöiden markkina- ja taseriskejä ja antaa tarvittaessa yhtiöille näitä koskevia suosituksia. Koska strateginen allokaatio edustaa pitkän aikavälin tavoitteita, sitä muutetaan vain painavista syistä, jotka voivat liittyä esimerkiksi muutoksiin taloudellisessa toimintaympäristössä, yhtiön vakavaraisuudessa, vakuutuskannassa, sijoitusten pitkän aikavälin tuotto- ja riskiodotuksissa, yhtiön asiakashyvituspoliitikassa tai vakavaraisuusstrategiassa tms.

Yhtiön vastuullinen matemaatikko tekee yhtiön hallitukselle vähintään vuosittain tai tarvittaessa sääntelyn mukaisen selvityksen vastuuelan, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden riskienhallinnalle ja sijoitustoiminnalle asettamista vaatimuksista.

Ryhmän riskienhallintatoiminto vastaa sijoitusriskien tunnistamisesta, mittamisesta, valvonnasta ja raportoinnista osana yhtiön riskienhallintatoimintoa. Riskejä mitataan ja seurataan Solvenssi II -vakavaraisuuskehikon viranomaismallin mukaisesti sekä yleisesti käytössä olevilla menetelmillä ml. stressitestausta ja skenaarioanalyysiä. Riskejä hallitaan sijoitussuunnitelmassa asetetuilla sijoittamista ja riskienottoa koskevilla rajoitteilla, joilla varmistetaan myös sijoitusten riittävä hajautus. Keskeinen riskienvähentämiskeino on sijoitusten strategisen allokaation muuttaminen vähäriskisemmäksi, mikä edellyttää yhtiön hallituksen käsittelyä. Varainhoito vastaa listattujen korko- ja osakesijoitusten omaisuudenhoidosta ja voi strategisen allokaation puitteissa siirtyä vähäriskisempään taktiseen allokaatioon, mikäli näkee tähän perusteet.

Korkojen muutos vaikuttaa korkoherkkien sijoitusten, korkojohdannaisten ja vastuiden arvoihin. Tätä taseen korkoriskiä hallitaan huomioimalla vastuiden rakenteellinen korkoriski sijoitusten strategista allokaatiota muodostettaessa.

Luottoriskiä hallitaan määrämuotoisella, kattavalla ja huolellisella analyysillä luotonmyöntöprosessissa, luottoehtoihin sisällytettävillä vakuuksilla ja koventanteilla, kohteiden jatkuvalla seurannalla sekä luottokannan riittävällä hajauttamisella.

Pankkivastapuolten käyttöä seurataan ja rajoitetaan ryhmätasolla huomioiden mm. vastapuolten koko ja luottoluokitus ja siten että altistukset ovat riittävästi hajautettu. Jälleenvakuutuksesta syntyvää vastapuoliriskiä hallitaan jälleenvakuutusohjelman mukaisesti.

Riittävän maksuvalmiuden varmistaminen epäsuotuisassakin tilanteessa niin lyhyellä- kuin pitkällä aikavälillä on yksi keskeinen sijoitusten strategisen allokaation muodostamisessa huomioitava tekijä. Säännöllinen likviditeetin seuranta kattaa sekä vakuutusliiketoiminnan että sijoitustoiminnan ja huomioi sekä rahoitus- ja markkinalikviditeettinäkökulmat.

Pitkän aikavälin markkinaskaarioiden vaikutusta yhtiön vakavaraisuuteen tarkastellaan vuosittain laadittavassa riski- ja vakavaraisuusarviossa (ORSA) sekä vuosineljänneksittäin toteutettavassa sisäisessä vakavaraisuusraportoinnissa.

10.6 Operatiivisten riskien hallinta

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä järjestelmistä järjestelmistä ja ulkoisista tekijöistä. Juridiset/oikeudelliset riskit ja taantumava/hävinäriskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin. Toiminnan suunnittelun riskeillä tarkoitetaan vuosisuunnittelun valintoihin, tavoiteasetantaan ja liiketoiminnan muutostilanteisiin sisältyviä riskejä. Operatiivisten riskien hallinnan lähtökohtana on pyrkiä ehkäisemään riskien toteutumista ja minimoimaan riskeistä aiheutuvia vahinkoja.

Operatiivisten riskien hallinnan keskeisimmät osa-alueet ovat riskien kattava tunnistaminen, arviointi ja raportointi eri organisaatioissa ja eri riskialueilla sekä toiminnan laadun ja oikeellisuuden varmistaminen valvonta- ja kontrollitoimenpiteillä.

Operatiiviset riskit kartoitetaan määrämuotoisella riskien kartoitusmenetelmällä vuosittain osana vuosisuunnitteluprosessia sekä aina riskitilanteen olennaisesti muuttuessa. Kartoituksissa tunnistetut riskienhallintatoimenpiteet kytetään osaksi eri liiketoimintayksiköiden vuosisuunnitelmia. Lisäksi jokaisesta hankkeesta, projektista ja merkittävästä liiketoiminnan muutostilanteesta laaditaan aina erillinen riskikartoitus.

Prosesseihin sisältyvien valvonta- eli kontrollitoimenpiteiden avulla varmistetaan toiminnan oikeellisuudesta ja laadusta. Osana operatiivisten riskien hallintaa kirjataan toteutuneet riskit ja läheltä piti -tapahtumat sekä tarvittavat jatkotoimenpiteet ryhmän riskitapahtumarekisteriin. Toiminnan häiriöiden ja virheiden sekä operatiivisten riskien aiheuttaminen tappioiden raportointi viranomaisille toteutetaan asetettujen vaatimusten mukaisesti.

Toiminnan jatkuvuuden hallinta varmistetaan jatkuvuus- ja valmiussuunnitelmien säännöllisellä päivittämisellä ja testauksella. Ryhmän yhtiöt ovat vastuussa toimintansa asianmukaisesta järjestämisestä, niihin kuuluvista velvoitteista ja toiminnan jatkuvuuden hallinnasta myös kaikkien ulkoistettujen toimintojensa osalta.

Operatiivisten riskien hallitsemiseksi on lisäksi erillisiä menettelytapoja ja ohjeistuksia mm.:

- prosessiriskien hallintaan
- järjestelmäriskien hallintaan
- juridisten riskien hallintaan
- turvallisuusriskien hallintaan
- tietoturvariskien hallintaan
- hankkeiden ja projektien riskienhallintaan
- vakuutettavissa olevien riskien hallintaan (oma vakuutusturva)

10.7 Toimintaympäristön ja strategian riskien hallinta

Toimintaympäristöön ja strategiseen tahtotilaan liittyviä riskejä ovat mm. yleisen toimintaympäristön, markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutoksen, kilpailun ja kilpailijoiden, omien strategisten valintojen ja yhtiöryhmänä toimimisen ja ryhmäsijoitusten riskit.

Toimintaympäristöön ja strategiseen tahtotilaan liittyvät riskit kartoitetaan ja niiden merkittävyys arvioidaan vuosittain vuosisuunnitteluprosessin yhteydessä. Menettelynä on ohjeistettu itsearviointi. Tunnistettujen riskien vähentämiseksi ja pienentämiseksi sekä mahdollisuuksien hyödyntämiseksi vastuulli-

set tahot suunnittelevat ja toteuttavat riskienhallintatoimenpiteitä, jotka toteutetaan osana vuosisuunnitelmia. Oleellinen osa strategisten riskien hallintaa on strategisten kehityshankkeiden yhteydessä toteutettava riskienhallintatyöskentely. Riskitilannetta käsitellään säännöllisesti hankkeiden ohjausryhmissä. Strategian toteuttamisen riskejä hallitaan strategiamittaristojen määrittelyllä ja säännöllisellä seurannalla.

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset

Jyväskylässä 4. päivänä maaliskuuta 2025

Jari Valkola
hallituksen puheenjohtaja

Mila Korhonen

Minna Lappalainen

Hanna-Leena Pesonen

Anssi Tikkanen

Teemu Toivanen
toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Jyväskylässä 24. päivänä maaliskuuta 2025

KPMG Oy Ab

Timo Nummi

KHT

Allekirjoitustosite

SignSpace-palvelussa tehty allekirjoitus

Päiväys: 2025-03-04 18:28:56 (EET)

Tarkistuskoodi: 2WEVCIZ9Z2IXPGN14DQNR39G9REU1Y35WEH83
AD4HV0MOVCRQPI55LKIX5T13A0JVQMN4NPC65WX59ZS5L6IZCS
FVAAPJXMDYPSTLRYWFTM7YWIAA87MWLQOSEXWSUL

732 Keski-Suomi Toimintakertomus ja tilinpäätös 2024.pdf (43 sivua)

1e6eb44d993a5811478645d4238a6140580173a1941223bd4e9791434205c1e

on allekirjoitettu sähköisesti SignSpace-palvelussa.

Rekisteröity koko nimi: **Minna Katariina Lappalainen**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**

Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**

Identiteetin tarjoajan maa: **FI**

Varmenteen haltija: **SignSpace (Vastuu Group Oy)**

Varmenteen liikkeellelaskija: **Globalsign TSA**

Minna Katariina Lappalainen

Allekirjoitettu 2025-03-04 10:16:47 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Hanna-Leena Pesonen**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**

Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**

Identiteetin tarjoajan maa: **FI**

Varmenteen haltija: **SignSpace (Vastuu Group Oy)**

Varmenteen liikkeellelaskija: **Globalsign TSA**

Hanna-Leena Pesonen

Allekirjoitettu 2025-03-04 11:17:09 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Anssi Petteri Tikkanen**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**

Tunnistamistapa: **Mobiilivarmenne**

Identiteetin tarjoajan maa: **FI**

Varmenteen haltija: **SignSpace (Vastuu Group Oy)**

Varmenteen liikkeellelaskija: **Globalsign TSA**

Anssi Petteri Tikkanen

Allekirjoitettu 2025-03-04 11:17:40 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Teemu Tapani Toivanen**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**

Tunnistamistapa: **Mobiilivarmenne**

Identiteetin tarjoajan maa: **FI**

Varmenteen haltija: **SignSpace (Vastuu Group Oy)**

Varmenteen liikkeellelaskija: **Globalsign TSA**

Teemu Tapani Toivanen

Allekirjoitettu 2025-03-04 13:18:16 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Mila Karoliina Korhonen**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **SignSpace (Vastuu Group Oy)**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Globalsign TSA**

Mila Karoliina Korhonen

Allekirjoitettu 2025-03-04 15:24:55 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Jari Erkki Valkola**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **SignSpace (Vastuu Group Oy)**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Globalsign TSA**

Jari Erkki Valkola

Allekirjoitettu 2025-03-04 18:28:56 (EET)

SignSpace allekirjoituspalvelu

SignSpace® on sähköisen allekirjoittamisen palvelu, jonka tarjoaa SignSpace, Vastuu Group Oy, Business ID 2327327-1, Suomi.

Tähän dokumenttiin liitetty allekirjoitus on eIDAS asetuksen (N°910/2014) mukainen sähköinen allekirjoitus.

Dokumentin allekirjoittaja(t) on tunnistettu palvelussa seuraavasti:

Pankkitunnistus – Allekirjoittaja identiteetti on varmistettu käyttäen vahvan tunnistautumisen menetelmää. Allekirjoittaja on tunnistautunut allekirjoitustapahtuman yhteydessä Signicat Connect-tunnistuspalveluun pohjoismaisilla pankkitunnuksilla.

Mobiilivarmenne – Allekirjoittaja identiteetti on varmistettu käyttäen vahvan tunnistautumisen menetelmää. Allekirjoittaja on tunnistautunut allekirjoitustapahtuman yhteydessä Signicat Connect-tunnistuspalveluun Mobiilivarmenteella.

Allekirjoituksen autenttisuuden tarkistaminen

SignSpace-palvelu tarjoaa käyttöliittymän sähköisten allekirjoitusten tarkastamiseen. Palvelu on sekä palvelun käyttäjien, että ulkoisten tahojen käytössä. Palvelun avulla vastaanottaja voi varmistua, että hänelle toimitettu allekirjoitettu asiakirjakokonaisuus on alkuperäinen ja muuttumaton. Tarkistuspalvelussa käyttäjän palveluun lataamien tiedostojen eheys tarkistetaan ja näitä verrataan palvelussa tallennettuihin alkuperäisiin tietoihin.

Asiakirjan alkuperäinen versio, joka sisältää kiistämättömyyden osoittamiseen liittyvät tiedot, säilytetään SignSpace-palvelussa.

Allekirjoitettaessa asiakirjasta muodostetaan jakeluversio, joka sisältää PDF-muotoisen allekirjoitussivun PDF-dokumentin viimeisenä sivuna tai muun tiedostomuodon tapauksessa erillisenä PDF-tiedostona. Jakeluversion PDF on allekirjoitettu sähköisesti SignSpace-palvelun sähköisellä leimalla.

Jakeluversion PDF:n alkuperäisyys ja muuttumattomuus on varmistettavissa tarkistamalla PDF-tiedoston allekirjoitus. Tarkistaminen voidaan tehdä SignSpace-palvelussa tai käyttäen esimerkiksi Adobe Acrobat Reader-sovellusta.

Kiistämättömyyden osoittamiseen liittyvät tiedot ovat saatavissa SignSpace-asiakaspalvelun kautta.

Ohje SignSpace -palvelussa allekirjoitetun asiakirjan tarkistamiseen:

- Tarkistajalla tulee olla käytettävissään allekirjoitettu asiakirja (jakeluversio) sähköisessä muodossa.
- Asiakirja voi olla yksi PDF-tiedosto, jonka lopussa on allekirjoitussivu, tai yhden tai useamman tiedoston ja näihin liittyvän PDF-muotoisen allekirjoitussivun kokonaisuus.
- Tarkistaja avaa <https://site.signspace.com/fi/verifointi> sivuston.
- Tarkistaja lataa palveluun allekirjoitetun asiakirjan allekirjoitussivuineen ja saa tiedon palvelun tekemien tarkistusten tuloksista.

Allekirjoitukseen luottaminen

Allekirjoituksen tarkastamiseen ja turvallisuuteen liittyvät tiedot on kuvattu tarkemmin SignSpace-sivustolla: <https://resources.signspace.com/legal-compliance-fi>.

Tarkempi kuvaus on tarkoitettu myös välitettäväksi tarvittaessa kolmannelle osapuolelle jonka käyttöön sähköisesti allekirjoitettu asiakirja luovutetaan.

signspace

<https://signspace.com/fi>

asiakaspalvelu@signspace.fi

0600 301 339 (1,54 eur/min+pvm, viikontpäivinä 8.00 - 16.00)

Allekirjoitustosite

SignSpace-palvelussa tehty allekirjoitus

Päiväys: 2025-03-24 13:47:00 (EET)

Tarkistuskoodi: 9NVJMCY3V7C3EV3BG8MNQBSW2PAZX3VI2WN
WNH4OTPZ4PMB1JSX80QXATOE37ZB5AV0SUAC7Q9210DNWMZVD
50T86B4XKMMR3X8S0HANEV4Y7LK7HJEKV5QKGEETNFM

 732 Keski-Suomi Toimintakertomus ja tilinpäätös 2024_allekirjoitettu.pdf (46 sivua)

dc89bf0624101a560453057b53f023ca80f05b18037c98368a6dfb1a73638001

on allekirjoitettu sähköisesti SignSpace-palvelussa.

Rekisteröity koko nimi: **Timo Erkki Nummi**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**

Tunnistamistapa: **Mobiilivarmenne**

Identiteetin tarjoajan maa: **FI**

Varmenteen haltija: **SignSpace (Vastuu Group Oy)**

Varmenteen liikkeellelaskija: **Globalsign TSA**

Timo Erkki Nummi

Allekirjoitettu 2025-03-24 13:47:00 (EET)

SignSpace allekirjoituspalvelu

SignSpace® on sähköisen allekirjoittamisen palvelu, jonka tarjoaa SignSpace, Vastuu Group Oy, Business ID 2327327-1, Suomi.

Tähän dokumenttiin liitetty allekirjoitus on eIDAS asetuksen (N°910/2014) mukainen sähköinen allekirjoitus.

Dokumentin allekirjoittaja(t) on tunnistettu palvelussa seuraavasti:

Mobiilivarmenne – Allekirjoittaja identiteetti on varmistettu käyttäen vahvan tunnistautumisen menetelmää. Allekirjoittaja on tunnistautunut allekirjoitustapahtuman yhteydessä Signicat Connect-tunnistuspalveluun Mobiilivarmenteella.

Allekirjoituksen autenttisuuden tarkistaminen

SignSpace-palvelu tarjoaa käyttöliittymän sähköisten allekirjoitusten tarkastamiseen. Palvelu on sekä palvelun käyttäjien, että ulkoisten tahojen käytössä. Palvelun avulla vastaanottaja voi varmistua, että hänelle toimitettu allekirjoitettu asiakirjakokonaisuus on alkuperäinen ja muuttumaton. Tarkistuspalvelussa käyttäjän palveluun lataamien tiedostojen eheys tarkistetaan ja näitä verrataan palvelussa tallennettuihin alkuperäisiin tietoihin.

Asiakirjan alkuperäinen versio, joka sisältää kiistämättömyyden osoittamiseen liittyvät tiedot, säilytetään SignSpace-palvelussa.

Allekirjoitettaessa asiakirjasta muodostetaan jakeluversio, joka sisältää PDF-muotoisen allekirjoitussivun PDF-dokumentin viimeisenä sivuna tai muun tiedostomuodon tapauksessa erillisenä PDF-tiedostona. Jakeluversion PDF on allekirjoitettu sähköisesti SignSpace-palvelun sähköisellä leimalla.

Jakeluversion PDF:n alkuperäisyys ja muuttumattomuus on varmistettavissa tarkistamalla PDF-tiedoston allekirjoitus. Tarkistaminen voidaan tehdä SignSpace-palvelussa tai käyttäen esimerkiksi Adobe Acrobat Reader-sovellusta.

Kiistämättömyyden osoittamiseen liittyvät tiedot ovat saatavissa SignSpace-asiakaspalvelun kautta.

Ohje SignSpace -palvelussa allekirjoitetun asiakirjan tarkistamiseen:

- Tarkistajalla tulee olla käytettävissään allekirjoitettu asiakirja (jakeluversio) sähköisessä muodossa.
- Asiakirja voi olla yksi PDF-tiedosto, jonka lopussa on allekirjoitussivu, tai yhden tai useamman tiedoston ja näihin liittyvän PDF-muotoisen allekirjoitussivun kokonaisuus.
- Tarkistaja avaa <https://signspace.vastuugroup.fi/fi/verifointi> sivuston.
- Tarkistaja lataa palveluun allekirjoitetun asiakirjan allekirjoitussivuineen ja saa tiedon palvelun tekemien tarkistusten tuloksista.

Allekirjoitukseen luottaminen

Allekirjoituksen tarkastamiseen ja turvallisuuteen liittyvät tiedot on kuvattu tarkemmin SignSpace-sivustolla:

<https://resources.signspace.com/legal-compliance-fi>.

Tarkempi kuvaus on tarkoitettu myös välitettäväksi tarvittaessa kolmannelle osapuolelle jonka käyttöön sähköisesti allekirjoitettu asiakirja luovutetaan.

signspace

<https://signspace.com/fi>

asiakaspalvelu@signspace.fi

0600 301 339 (0,99 eur/min+pvm, viikonpäivinä 8.00 - 16.00)

Tilintarkastuskertomus

LähiTapiola Keski-Suomi Keskinäinen Vakuutusyhtiön yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet LähiTapiola Keski-Suomi Keskinäinen Vakuutusyhtiön (y-tunnus 0208463-1) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2024. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan yhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton hallitukselle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiimme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia yhtiöstä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Yhtiölle suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty tilinpäätöksen liitetiedossa kohdassa 3.4.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Olennaisuus

Tarkastuksemme laajuuteen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Olennaisuus on määritetty perustuen ammatilliseen harkintaamme ja se ohjaa tarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden määrittämisessä, sekä todettujen virheellisyyksien vaikutusten arvioimisessa suhteessa tilinpäätökseen kokonaisuutena. Olennaisuuden taso perustuu arvioomme sellaisten virheellisyyksien suuruudesta, joilla yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa olevan vaikutusta tilinpäätöksen käyttäjien tekemiin taloudellisiin päätöksiin. Olemme ottaneet huomioon myös sellaiset virheellisyydet, jotka laadullisten seikkojen vuoksi ovat mielestämme olennaisia tilinpäätöksen käyttäjille.

Merkittävimmät arvioidut olennaisen virheellisyyden riskit

Olemme alla kuvanneet arvioimme merkittävimmistä olennaisen virheellisyyden riskeistä, mukaan lukien väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskeistä, sekä esittäneet yhteenvedon siitä, miten olemme toimineet näiden riskien johdosta.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontroleja. Tähän on sisällytetty arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riski.

MERKITTÄVIMMÄT ARVIDUT OLENNAISEN VIRHEELLISYYDEN RISKIT

KUINKA OLEMME TOIMINEET NÄIDEN RISKIEN JOHDOSTA

1 Sijoitusten arvostus (tilinpäätöksen laatimisperiaatteet s. 29-30)

Sijoitusomaisuus on taseessa merkittävin varalisuuserä.

Sijoitukset arvostetaan tilinpäätöksessä pääsääntöisesti alkuperäiseen hankintamenuun tai, kuten kiinteistöt, suunnitelman mukaisin poistoin vähennettyyn hankinta-arvoon tai edellä mainituja alempaan käypään arvoon.

Tilinpäätöksen liitetiedoissa esitetään sijoitusten kirjanpitoarvojen lisäksi sijoitusten käypä arvo sekä sijoitusten nettotulos käyvin arvoin.

Omaisuserien käyvät arvot perustuvat joko markkinanoteerauksiin tai yleisesti hyväksytyjen periaatteiden mukaisesti määritettyihin käypiin arvoihin. Sijoitusten käyvän arvon määrittämiseen liittyy harkinnanvaraisuutta erityisesti niiden omaisuserien ja instrumenttien osalta, joiden markkina-arvoa ei saada julkisista markkinanoteerauksista; näitä ovat esim. pääoma- ja kiinteistösijoitukset.

Sijoitusomaisuuden huomattavan tasearvon sekä sen arvostamiseen liittyvän harkinnanvaraisuuden johdosta sijoitusomaisuus ja sen esittäminen on määritelty tilintarkastuksen kannalta eräksi, johon sisältyy olennaisen virheellisuuden riski.

Olemme arvioineet yhtiön soveltamien tilinpäätösperiaatteiden ja arvostusmenetelmien asianmukaisuutta.

Olemme testanneet arvopapereiden ja kiinteistöomaisuuden kirjaamiseen ja arvostusprosessiin liittyviä sisäisiä kontrolleja.

Tarkastuksen yhteydessä olemme myös verranneet sijoitusomaisuuden arvostuksessa käytettyjä käypiä arvoja ulkopuolisiin hintanoteerauksiin ja muiden sovellettujen arvostusmenetelmien antamiin tuloksiin sekä arvioineet yhtiön omien arvostusmenettelyjen asianmukaisuutta.

Lisäksi olemme arvioineet sijoitusomaisuutta koskevien liitetietojen oikeellisuutta.

2 Vakuutustekninen vastuuvélka (tilinpäätöksen laatimisperiaatteet s. 31-32)

Vakuutusyhtiölain 9 luvun mukainen vakuutustekninen vastuuvélka on taseen velkojen merkittävin erä.

Vakuutusteknisen vastuuvélkan laskennan perustana on monimutkaisia vakuutusmatemaattisia laskentamalleja ja johdon harkintaa edellyttäviä oletuksia, jotka liittyvät mm. eläkemuotoisissa vakuutuslajeissa vakuutettujen eliniän odotukseen ja käytettävään diskonttauskorkokantaan.

Olemme arvioineet vakuutusteknisen vastuuvélkan kirjaamiseen ja laskentaan liittyviä periaatteita ja laskentaprosessia.

Vakuutusmatemaattikkomme on osallistunut tarkastukseen ja arvioinut käytettyjen oletusten ja menetelmien asianmukaisuutta, muun muassa arvioimalla erityisesti kollektiivivaruksen ja korvauskäsittelyvarauksen laskentakaavojen loogisuutta.

Vastuuvelan laskenta perustuu useiden eri tietojärjestelmien tuottamiin tietoihin ja niiden yhdistelyyn. Tietokannat ovat laajoja ja järjestelmien käsittelemät tietomäärät suuria.

Vastuuvelan merkittävin riski on vastuuvelan riittävyys suhteessa korvausvastuuseen. Eläke-
muotoisten vahinkojen korvausvastuun laskennassa käytettävän diskonttokoron määrittäminen ja vahinkotapahtumien arviointi on tehtävä turvaavasti.

Näiden tekijöiden perusteella vastuuvelka on arvioitu tilintarkastuksessa eräksi, johon sisältyy olennaisen virheellisyyden riski.

Lisäksi olemme käyneet läpi vastuuvelan kirjjanpidollisen käsittelyn asianmukaisuutta ja arvioineet vastuuvelkaa koskevien liitetietojen oikeellisuutta.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos yhtiö aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntonamme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntonamme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.

- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksesamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei yhtiö pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet LähiTapiola Keski-Suomi Keskinäinen Vakuutusyhtiön yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana vuodesta 2013 alkaen yhtäjaksoisesti 12 vuotta.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdesämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu noudattaen siihen sovellettavia säännöksiä.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu noudattaen siihen sovellettavia säännöksiä.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Jyväskylässä 24. maaliskuuta 2024

KPMG OY AB

Timo Nummi
KHT

Allekirjoittajat:

<i>Nimi</i>	<i>Allekirjoitettu tunnisteella</i>	<i>Allekirjoituspäivä</i>
Timo Erkki Nummi	Vahva sähköinen tunnistautuminen	2025-03-24 15:08

Tämä tiedosto on sinetöity digitaalisella allekirjoituksella, joka toimii asiakirjan eheyden takaajana. Asiakirjamuoto tukee pitkäaikaista säilytystä.